

Profetari vseh dežel, združite se!

NEDELJSKA
DELO
IZDAJALjubljana, nedelja, 1. avgusta 1971
Leto XIII, 206/30 — Cena 1 dinarGLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

K LUNINIM GORAM

David Scott in James Irwin preizkusila vesoljski avtomobil „Rover“

HOUSTON, 31. julija (AP, UPI, Tanjug) — Ameriški astronaut David Scott, ki je odprl vesoljsko ladjo »Sokol«, zasidrano v skrivnostnem svetu Lune na kamniti ploščadi blizu soteske Hadley, je natanko ob 14.30 postal sedmi človek, ki je stopil na Lunino površino; res je, da se niso zmotili tisti komentatorji, ki so zatrjevali, da je David Scott najzgodnejši in najvzdržljivejši astronaut v Houstonu, kajti deloval je izredno sproščeno, njegove prve besede pa so bile: »Vidim Hadleyovo sotesko in Apenine.« James Irwin je izstopil nekaj minut pozneje in navdušeno je komentiral: »Izredno lepa dolina je to in zelo sončno je tukaj.«

Televizijske kamere so poročale na Zemljo zares neverjetno jasne posnetke z Lune: obronki gorske verige Apeninov so bili ostro začrtani na televizijskih ekranih, toda vzpetine in vrhovi so bili nekako zaobljeni; David Scott in James Irwin, ki sta imela takoj po pristanku težave, ker so instrumenti za beleženje »padec pritiska« v rezervuarjih kisika, sta poročala z Lune, »da je notranjost kraterjev snežno bela, kar je bilo vsekar presenečenje, kajti dosedanje ekspedicije na Luno so opisovale stene kraterjev zaradi senc na Luni; kontrolni center v Houstonu je pozneje sporočil, da so odkrili odprt ven-
til na napravi za zbiranje urina.

DALI UKRADEN

PARIZ, 31. jul. (Reuter) — Nemanci so ukradli iz neke zasebne zbirke v Parizu štiri slike znanega slikarja Salvadora Dalija. Njihov lastnik je povedal policiji, da ne ve, kje so slike, vendar ukra-
denih slik.

JAHJA:
TOTALNA
VOJNA?Pakistanski
predsednik
grozi Indiji

KARACHI, 31. jul. (UPI) — »Vojni z Indijo smo zelo blizu,« je sinoči izjavil pakistanski predsednik Jahja Kan v pogovoru s tujimi televizijskimi poročevalci je obtožil Indijo, da nenehno bombardira ozemlje Vzhodnega Pakistana. Če Indiji mislijo vzeti kos Vzhodnega Pakistana, bo to pomenilo vojno, je dejal Jahja Kan, in dodal: »Opozorjam Indijo in ves svet, da bo to totalna vojna.«

Pakistanski voditelj je vrnil obtožbe, da njegov vojaški režim izvaja politiko genocida v Vzhodnem Pakistanu. Dejal je, da so te obtožbe indijsko maslo.

LONDON
„NOČE“
VESOLJABritanija
opušta te
raziskave

LONDON, 31. jul. (AP) — Britanska vlada je sporočila, da Velika Britanija opušta svoj edini vesoljski program. Minister Frederick Corfield, ki katerega resor sodijo letalstvo in vesoljske raziskave, je izjavil v parlamentu, da bodo britanske nosilne rakete »Croma« strelas uporabili samo še enkrat v tem letu, potem pa jo bodo opustili kot sredstvo za izstreljevanje vesoljskih objektov.

Ta raketa velja v našem denarju več kot 400 milijonov Ndlr, njeno izpopolnjevanje pa je trajalo šest let. Tako se bodo britanski upi v ustanovitve vesoljskega kluba petih držav, sposobnih, da izstrelijo svoje satelite, razbili hkrati s planomom iz motorov zadnje »Crome« strelas, ko bo jeseni izstreljena iz oporišča Woomera v Avstraliji.

Septembra lani so s to raketo izstrelili britanski satelit X-3. Tudi z zadnjo takšno raketo bodo izstrelili satelit enake vrste.

Velika Britanija bo leta 1974 za izstrelitev svojega naslednjega satelita X-4 uporabila ameriško raketo.

NIXON: NI MIRU
BREZ KITAJSKE

AKRON, 31. julija, (Reuter) — »Na svetu ne more biti miru tako dolgo, dokler bo hkrati četrtina človeštva izolirana od svetovne skupnosti.« To je minulo noč izjavil ameriški predsednik Richard Nixon. Povedal je tudi, da ZDA peljejo h koncu svojo udeležbo v vojni v Vietnamu s tak način, ki bo prispeval k trajnemu miru.

bila »baza ob soteski Hadley«, neke na pol poti med vesoljskim pajkom in velikim kraterjem St. George na obronkih gorske verige Apeninov.

David Scott in James Irwin sta nabrala kamnine okrog lunarnega modula, še preden sta se podala na svoj vesoljski izlet, napravila nekaj panoramskih posnetkov in se šele potem odpeljala proti Apeninom. Z vesoljskim avtomobilom »Rover 1« na batijski pogon sta tako krenila na prvi »avtomobilski rally po Luni« z zamudo 27 minut.

GROBNICE

RIM, 31. jul. (Tanjug) — Posmrtni ostanke več tisoč padlih in umrlih borcev NOV Jugoslavije, ki so izgubili življenje na ozemlju Italije, bodo zdaj končno zbrali in pokopali v tri spominske grobnice. Dve bodo zgradili v Gornjem pri Vidmu in v San Sepolcu blizu Areza, manjšo pa v Rimu. Tudi na občinskem pokopališču v Gorici bodo zgradili grobnico. O tem so danes podpisali protokol v italijanskem ministru za zunanje zadeve.

MOSKVA
SVARI
NIMEIRIJAZSSR za konec
preganjanja
v Sudanu

MOSKVA, 31. jul. — Sovjetska agencija TASS je sporočila, da si sovjetski voditelji z različnimi diplomatskimi koraki prizadevajo preprečiti množični kravi teror proti naprednim silam v Sudanu. Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Podgorni je 25. julija poslal Nimeiriju poslanico, v kateri ga svari zaradi krutih obsodbo zoper javne osebnosti Sudana.

Sovjetski voditelji so 26. julija opozorili sudanske oblasti, da se ustežijo odnosi med SZ in Sudanom poslabšati, pri čemer so opomnili zlasti na nasilje nad sovjetskimi predstavniki v Sudanu.

ČLANI

Zveza mladine v Subotici ima vse več članov. In to članov, ki redno prihajajo na seje. Namreč: s člansko knjižnico imajo brezplačen vstop v mladinski klub. Če član izostane z dveh sestankov, izgubi vse pravice, ki jih ima s knjižnico. Mladinski klub je — disco klub.

SPUST OB
VDRTINI
„SALJUT“Scott in Irwin
pristala ob
soteski Hadley

HOUSTON, 31. julija (AP, UPI, Tanjug) — Ameriška vesoljska ladja »Sokol« z astronautoma Davidom Scottom in Jamesom Irwinom je v petek natanko ob 23.16 mehko pristala v Morju deževij v neposredni bližini soteske Hadley. Kontrolni center v Houstonu je sporočil, da je David Scott z ročnim pilotiranjem spustil lunarni modul samo 60 metrov od predvidene točke, medtem ko je James Irwin kontroliral instrumente na vesoljski ladji.

Ameriška astronauta sta na svoji krožnici preletela vrhove Apeninov in pristala na kamniti ploščadi Morja gozdičev v neposredni bližini velikega kraterja, ki sta ga takoj imenovala »Saljut« v spomin na tragično sovjetsko kozmonavtsko trojko »Sojuz 15«. Sonce je bilo takrat nekaj stopinj nad horizontom in je slepeče osvetljevalo kraterje na samem robu gorske verige Apeninov, kjer so nekateri vrhovi visoki tudi 5000 metrov.

NAPOVED
ZA VELIK PROCES
V ANKARI

ANKARA, 31. jul. (AFP) — Poveljstvo izrednega stanja je sporočilo, da bodo 11. avgusta v Istanbulu začeli soditi 107 levičarjev. Med njimi je tudi precej vojaških oseb. Za 40 obtoženih zahteva obtožnica smrtno kazen zaradi kršenja ustave.

Poročajo, da bodo 17. avgusta začeli še en sodni proces. Soditi bodo skupini 70 šudentov in uslužbencev univerze v Ankaru, zaradi dogodkov 17. februarja, ko so upirali varnostnim silam na univerzi.

OSEM
ZAPREK
„APOLLA“Zapleti
med poletom
na Luno

HOUSTON, 31. julija (Tanjug) — Ameriški astronauti David Scott, James Irwin in Alfred Worden so premagali osem nepredvidenih ovir v dosedanjem štiridnevem programu »Apollo 15«, toda najkritičnejši trenutki so bili takrat, ko David Scott in James Irwin najprej nista uspela odvojiti lunarnega modula od poveljniške ladje, preden sta se spustila proti soteski Hadley. Alfred Worden se je takrat spustil v predor med ladja in odpravil napako.

ZA PALESTINO -
VSAK PO SVOJE

Arabski vrh daje državam „proste roke“

TRIPOLI, 31. julija (Reuter, Mena) — Arabski voditelji, ki so se včeraj sešli v Tripoliju, da bi proučili spopad med Jordanijo in palestinskimi komandosi, so sklenili prepustiti arabskim vladam, da po svojem prepričanju uvedejo ustrezne posamične ali skupinske ukrepe, da bi se zavarovala pravica Palestincev in zagotovile možnosti za nadaljevanje njihovega boja in svobodno dejavnost z jordskega ozemlja do popolne osvoboditve.

Sporočilo o arabskem vrhu, na katerem so sodelovali najvišji predstavniki ZAR, Sirije, Libije ter Južnega in Severnega Jemena kot tudi palestinski voditelj Arafat, so objavili davi v Tripoliju.

Poročajo, da se bodo v oktobru sešli v Damasku voditelji Egipta, Sirije in Libije. Odboriti morajo ustavo, ki povezuje njihove države v zvezo arabskih republik. Referendum o tej ustavi bo v vseh državah 1. septembra.

Obsodili so stališče Jordanije in jo hkrati opozorili na škodljivost, ker se ne ravna po določilih sporazumov. Znova so podprli palestinsko gibanje in pozdravili libijsko pobudo za pošiljanje prostovoljcev, ki bi se borili na strani komandosov. Ta predlog so označili kot »zglede za druge arabske države«.

Poročajo, da se bodo v oktobru sešli v Damasku voditelji Egipta, Sirije in Libije. Odboriti morajo ustavo, ki povezuje njihove države v zvezo arabskih republik. Referendum o tej ustavi bo v vseh državah 1. septembra.

BRODOLOM
LIBIJSKEGA
TANKERJA

CAPETOWN, 31. julija (AP) — V Atlantskem oceanu kakšnih 900 milj od Capetowna v Južnoafriški republiki se je potopil libijski tanker »Alkis«. Vseh 22 članov posadke so rešili.

OBISČITE XXI. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM V KRANJU, ki bo od 6. do 17. avgusta — tokrat prvič že na novih sejemskih prostorih.

— Izbira najrazličnejšega potrošnega blaga, tehnične robe, kmetijskih strojev in orodja ter motornih vozil

— Vsak dan modna revija v avli skupščine občine Kranj ob 18. uri

— Pester zabavni program

26 odstotni popust na železnici in avtobusnih progah Ljubljana Transport.

KAIRSKA
POBUDA
IZRAELUPrenesel jo je
Joseph
Sisco

JERUZALEM, KAIRO, 31. julija (UPI) — Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Joseph Sisco je zaradi praznikov za dva dni preložil pogovore z izraelskimi voditelji.

V ameriških krogih se je zvedelo, da se je Sisco včeraj sešel s predsednico vlade Gold Meir in zunanjim ministrom Abo Ebanom. Premisel jima je ustno poslal egiptovskega predsednika Sadata, da Egipt želi nadaljevati posredne pogovore o ponovnem odprtju Sueškega prekopa.

V Kairo so sinoči objavili skupno sporočilo o pogovorih, ki jih je imel sekretar CK KP SZ Boris Fonomarjev z voditelji arabske socialistične unije. V njem je rečeno, da »svrsto do komunizma ustege samo škodovati osvobodnim težavam in nacionalnim koristim narodov, koristiti pa imperialističnim krogom in mednarodni reakciji.«

Jordanska vlada je sporočila, da so danes ob svitanju v mestu Ruseifa obsedli tri palestinske komandos, ki so bili prejšnji mesec obsojeni na smrt, ker so menda ubili nekoga jordskega civilista. Glasilo palestinske osvobodilne organizacije Al Fatah pa poroča, da so 12 palestinskih komandosov ustrelili, ker so izdali revolucijo. Časopis trdi, da so bili nekateri izmed teh agentov in volni jordskega režima in sionistov, drugi pa so jordskim oblastem izdajali skrivnosti.

ARAFAT
TRDI:
ZAROTAHusein baje
sodeloval
z Izraelom

KAIRO, 31. julija (Reuter, AFP) — Palestinski voditelj Jaser Arafat je izjavil v intervjuju za kairski časopis Al Ahram, da ima podatke o sodelovanju med jordskimi enotami in Izraelom.

Arafat je povedal, da je neki pakistanski general »planiral in nadzoroval« nedavno ofenzivo jordske armade proti palestinskim komandosom, v kateri je po njegovi oceni padlo ali pa je bilo ujetih približno tri tisoč komandosov. Povedal je, da je Jordanija dobila novo orožje »iz tujine, zato da bi se uspešneje borila proti komandosom. Gre, je dejal, za množico helikopterjev, ki jih je Jordanija dobila od neke tuje države«.

Jordanska vlada je sporočila, da so danes ob svitanju v mestu Ruseifa obsedli tri palestinske komandos, ki so bili prejšnji mesec obsojeni na smrt, ker so menda ubili nekoga jordskega civilista. Glasilo palestinske osvobodilne organizacije Al Fatah pa poroča, da so 12 palestinskih komandosov ustrelili, ker so izdali revolucijo. Časopis trdi, da so bili nekateri izmed teh agentov in volni jordskega režima in sionistov, drugi pa so jordskim oblastem izdajali skrivnosti.

KOLERA JE PREČ!

RIM, 31. jul. (UPI) — Italijansko ministrstvo za zdravstvo je razveljavilo sklep, da morajo biti vsi tisti, ki pridejo iz Španije, cepljeni proti koleri. Ministrstvo je objavilo, da se je za to odločilo potem, ko je dobilo poročilo svetovne zdravstvene organizacije, da v Španiji ni več kolere.

RICHARD BURTON
PRI MARŠALU TITU

Prvi stik s filmsko ekipo Sutjeske in obisk na Brionih

PULJ, 31. julija (Tanjug) — Znani filmski igralec Richard Burton je s svojo ženo Elisabeth Taylor danes dopoldne s posebnim letalom prispel iz Švice v Pulj. Na puljskem letališču ga je pričakalo veliko novinarjev, televizijskih snemalcev in fotoreporterjev. Kakor je znano, bo Richard Burton igral vlogo vrhovnega komandanta Tita v filmu »Sutjeska«.

Richard Burton in Elisabeth Taylor sta se zagorela in dobre volje, pri srčno pozdravila z režiserjem filma Stipom Delićem in direktorjem filma Nikolo Popovićem.

Z letališča sta takoj odpotovala na Brione, kjer ju je sprejel predsednik republike Josip Broz Tito. Novinarjem je uspelo izvesti Burtonu kratko izjavo. Rekel je, da mu je bil scenarij za »Sutjesko« všeč in da je z velikim zadovoljstvom sprejel vlogo vrhovnega komandanta, o katerem je veliko slišal že med vojno in ki ga zelo ceni.

Pred odhodom v Jugoslavijo je Richard Burton v intervjuju za londonski »Evening Standard« o svoji vlogi dejal: »To je zame velika vloga. Fascinantno doživetje bo ustvariti lik še živeč svetovne osebnosti.« Na sliki: predsednik Tito se na Brionih pozdravlja z Elisabeth Taylor. Telefoto: Tanjug

Richard Burton in Elisabeth Taylor sta se zagorela in dobre volje, pri srčno pozdravila z režiserjem filma Stipom Delićem in direktorjem filma Nikolo Popovićem.

VELIKA SEZONSKA RAZPRODAJA POLETNE KONFEKCIJE IN OBUTVE

pri
nama
VELEBLAGOVNICA • LJUBLJANA

v poslovalnicah:
VELEBLAGOVNICA PRI POSTI, Ljubljana
KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana
BLAGOVNICA, Kočevje
BLAGOVNICA, Skofja Loka

20 — 50 %
ZNIŽANJE
PRODAJNIH CEN

ženske obleke, kostimi, kompleti, halje, hlačni kostimi
otroške obleke, kompleti, hlače za starost od 1. do 16. leta

moška, ženska in otroška letna obutev

KUPITE SEDAJ —
KUPITE DOBRO —
KUPITE POCENI —

ZANCHI Autoformiture
TRST Via del Coroneo 4, tel. 29684

Velika izbira vseh potrebščin

za karoseriste in tapetnike

Pločevinasti deli — nezdrobljiva stekla — nalepke — gumijasta tesnila za vrata in stekla — okrasne letve — sponke za pritrdjevanje itd.

Najboljše avtomobilске potrebščine za vse znamke avtomobilov, umetno usnje PVC, pralni žamet in drugo.

NA MEJI VERJETNOSTI

ZNANOST S SIVO BRADO

Odlomek iz fantastično-realistične knjige „Večni človek“

Roman »Večni človek« francoskih avtorjev Louisa Pauwelsa in Jacquesa Bergierja, ki je nedavno izšel pri francoski založbi Gallimard, spada v skupino tako imenovanih »fantastično-realističnih« romanov: človekov duh, osvobojen vsakršnih predsodkov skozi stoletja utemeljevali zgodovinskih trditve, se s pomočjo neskončnih razsežnosti svoje domišljije in sanj podaja na razburljivo popotovanje v prafavno, »sivo« preteklost. Nobena domneva, nobeno vprašanje ni več tabu: kot dokaz predstavljamo poglavje iz te knjige, ki govori o davni kitajski znanosti.

Skafandri v granitu

Težavno je vzpostaviti duhovni stik s Kitajsko. Tudi ob poznavanju jezika le komajda dojamemo, kaj nam naš sogovornik hoče in želi povedati. V času, ko pišemo to knjigo, se evropski fizični odpora za jedrske raziskave ubadajo s temle vprašanjem: ali pomenijo nedavna kitajska odkritja o sestavi velikanjski napredek, ali pa gre za že znane stvari, ki v knjižni kitajščini samo drugače zvenijo? Podobna zadrega vlada tudi v ameriških fizikalnih krogih. Zato raje verjemimo kar trditvam profesorja Či Pen Laa s pekinške univerze in agencije »Hsin Huang«.

Po teh trditvah naj bi v pogorju Hu Nan ter na nekem otoku sredi jezera Tong Ting odkrili v granit izdolbene podobe, ki predstavljajo nečloveška bitja, oziroma ljudi v vesoljskih oblekah z nekakšnimi slonovimi rilci (dihalne naprave?). Ti ljudje so naslikani bodisi stoji na zemlji, bodisi na nekakšnih okroglih predmetih, ki plavajo po zraku. Po še omenjenih trditvah naj bi bile te slike stare 45.000 leti...

Zmaji, ki so bruhali ob potresu

V kitajskih grobovih iz drugega stoletja po našem štetju so odkrili predmete iz aluminija, dobljenega iz bronu. Seveda je to nemogoče — vendar pa tako je. Brez elektralizacije namreč ni moč dobiti aluminija iz bronu. Samo kitajskim alkimistom je to uspelo. Kakšen je bil njihov postopek? Prav to bi bilo zanimivo zvedeti.

Na voljo nam je dvojice neizpolnitih virov, ki obravnavata kitajsko in njeno znanost. Prvi je delo dr. Alexandra Kovde, direktorja sekcije za eksaktno znanost in prirodoslovje pri Unescu, drugi pa je veličastna zgodovina kitajske znanosti angleškega zgodovinarja Josepha Needha-

ma, ki jo je izdala univerza v Cambridgeu. Odtod zveemo za prvo osumljivo ugotovitev: Kitajci so

Vrtimo globus

ŠE »PARIŠKI TREBUH«

PARIZ — Spet razpravlja o slovitih pariških tržnicah, ki naj bi se umaknile postaji podzemne železnice. Zadevo je poprijel premier Chaban-Delmas, ki pravi, da bi tisto četr preuredili v rekreacijsko središče z gledališkimi dvoranami, s stadionom za zimski šport in z otroškimi igrišči.

PRVI REKORD

NEW YORK — Guy George in Frank Paulmarry iz Lexingtona v Kentuckiju sta postavila rekord: Guy je vrlega kokoške jajce 84 metrov daleč, Frank ga je tam prestregel, ne da bi se ubilo. Za poskus sta se odločila ob novici, da je dvema Avstralcem to uspelo na razdaljo 77 metrov.

DRUGI REKORD

WELLINGTON — Med rekorderje so se uvrstili štirje mladoletniki iz Hobarta na Novi Zelandiji. Oba parčka sta vztrajala pri poljubni dolgem 35 ur in pet minut. Vsako uro sta poljub prekinila za nekaj minut, da sta se nadihala in popila kavo. Gledalci so dajali prostovoljne prispevke v sklad za pomoč duševno zaostajajočim otrokom.

POKA NA KRILCU

LONDON — Petnajst funtov globe zaradi žaljivega vedenja mora plačati 60-letni metodistični pastor Arthur Banks, ki je na nedavnem teniškem turnirju v Wimbledonu položil dan na zadnji del kratkega krila brhke gledalke pred seboj. Advokat je dejal, da je njegov klient tako ravnal v trenutnem navdušenju zaradi lepe igrice.

Imeli že zelo razvito in natančno seizmološko znanje. To je v zgodovini starih civilizacij nekaj povsem edinstvenega. Kitajci so prvi sestavili izčrpen seznam potresov. Začenši že s letom 780 pred našim štetjem, nadaljuje pa se vse do leta 1644 po našem štetju. Letopisi pravijo, da so pisanje tega seznama zahtevali bogovi, ki so prišli z neba. Bogovi naj bi se torej menavado zanimali za sestavo zemeljske krogle. Čang Heng, rojen leta 78, umrl leta 139, je iznašel seizmograf. V njegovi napravi je bilo nihalo, ki se je lahko premikalo v osemih smereh in je pri tem sprožilo razne mehanizme. V notranjosti naprave je bilo osem zmajevih glav, vsaka glava pa je držala v ustih bronasto kroglo. Pod vsako glavo je bila žaba z odprtimi usti, kamor je padla krogla. Na podlagi tako zbranih podatkov so lahko nato z merilom in šestlono odkrili središče potresa.

Praplanetariji

V Unescovi knjigi dr. Kovde so zanimive ugotovitve o kitajski astronomiji. Pojavila se je že pred alkimijo in je bila pravzaprav tajna veda kraljevskih duhovnikov iz dinastije Ču. Ti so deloma mitološki, deloma resnični, in ni ga zgodovinarja, ki bi lahko z gotovostjo rekel, kateri izmed cesarjev dinastije Ču so bili mitološki in kateri so živeli v resnici...

Zahod je zvedel le malo stvari o tej skrivni vedi. Ukvarjala se je denimo s proučevanjem nekega nevidnega planeta, ki se nahaja v našem sončnem sistemu. Od 14. stoletja pred našim štetjem naprej zasledimo sistematično opazovanje sončnega mrka in že tedaj so imeli na voljo prastare podatke, ki jih je težko priznati, ker posegajo na desetletje nazaj v preteklost. O tem bi vedeli kaj več, če bi imeli na razpolago kakšne pisane dokumente... Te dokumente pa odkrijemo šele proti koncu drugega stoletja našega štetja. Tedaj se pred nami pojavi teorija, ki naj bi imela za sabo že prafavno tradicijo, o tem, da vesolje ne sestavlja trdna snov, ampak da zvezde in pla-

neti plavajo v neskončnem in praznem prostoru. Ta teorija je zelo blizu sodobnemu pojmovanju in je za tisti čas popolnoma edinstvena. Leta 5 po našem štetju naletimo tudi na stroje, ki posnemajo vesolje, tako da spremljajo zvezdo v njenem gibanju in omogočajo napovedovanje mrkov. V tretjem stoletju je bilo napovedovanje mrkov že odlično razvito. Ob koncu četrtega stoletja so že lahko napovedali, če bo mrk delen ali popoln. Te kitajske naprave spominjajo na sodobne teleskope in so daleč pred grškimi ter celo srednjeveškimi evropskimi.

Omenimo naj še, da so že v prvem stoletju našega štetja poznali magnetizem. Začeli so ga uporabljati za orientacijo, medtem ko so kompase odkrili

kakšnih sto let kasneje. Magnetne oblike žlice, na katerih je bil narisani veliki voz in so kazali proti jugu, opisujejo knjige iz prvega stoletja naše dobe. Bili pa naj bi že zelo stari, še iz časa nesmrtnih alkimistov, o katerih ne vemo nič. Nekako na začetku našega veka so Kitajci odkrili računalnik. To odkritje ni, tako kot druga, prišlo na Zahod, kjer so se do njega dokopali samostojno.

Zrcalna televizija

V vseh opisih znanstvenega razvoja v prvem tisočletju pred našim štetjem se pojavljajo čarobna zrcala. Nekaj teh zrcal naj bi se še nahajalo v raznih zasebnih zbirkah. Ni

nam znano, kako so sestavljena, ne, kako delujejo. To so zrcala, ki ustvarjajo zadoj za ogledalom zelo zapletena plastične slike. Kadar zrcalo osvetli direktna sončna svetloba, postanejo te plastične slike, ki jih ločuje od površine posebno odbojno zrcalo, lepo vidne. Pri umetni svetlobi to ni mogoče izvesti. Znanstveno se te zadeve ne da razložiti. Tem zrcalom pripisujejo še druge lastnosti: če jih po dva in dva združimo, prenašajo slike, tako kot televizija. Ko bi bilo moč dokazati, da so lahko s tem zrcali ustvarili sklenjeno mrežo in so torej služili za spoznavanje na daljavo, bi s tem dokazali, da je prafavna Kitajska poznala že zelo razvito tehniko.

IZTRGANI IZ KAMENE DOBE

Tasadejci so se na jasi nenadoma srečali z 20. stoletjem

Do konca minulega meseca pleme Tasadejcev, ki šteje 11 odraslih in 13 otrok, še nikoli ni videlo kolesa, niti ni poznalo lončarstva. Nikoli niso slišali za vojne in zaradi bujnega zelenja v gozdu, kjer imajo naselbino, še nikoli niso videli Lune.

Nezavest ob pogledu na helikopter

Tasadejci so sprejeli srečanje z ljudmi iz velike ptice šele tedaj, ko jim je lovec pojasnil, da jim nemara prihaja na pomoč njihov bog Di-vata. Bili so v nekem transu, tresli so se in eden je celo obzidal nezavestno, ko so se približali jasi, kjer so jih čakali ljudje iz vladine delegacije. Šef delegacije, antropolog Manuel Elizalde se je prvi pozdravil s temi ljudmi in jim izročil darove: kovinske nože in baterije. Elizalde so sprejeli kot boga. Lovec, ki je uredil to srečanje, je nagovarjal Tasadejce naj pridejo iz svojega sveta že leta 1966, ko so se začela dela pri graditvi cest na tem območju.

Po tem prvem stiku se je Elizaldejeva skupina srečala s Tasadejci še petkrat. Na zadnjem sestanku so prišli na jaso vsi člani plemena z vsem svojim imetjem in orodjem. V glavnem se njihovi pripomočki v ničemer ne ločijo od tistih iz kamene dobe, še več: vse kaže, da so nekateri primerki res iz te dobe.

Pokazali so, kako se hranijo. Iz votline so privlekli odrtro opico in jo s kamennimi noži razsekali na koščke, katere so nabadali na vlažne bambusove palice in jih pekli kot velike razžle. Ogenj so priglajali z drgnjenjem lesa, vodo pa so prinašali v voltem bambusu. Predstavniki vladne službe so nameravali pogostiti Tasadejce. Pripravili so jim okusno hrano, ki pa jim očitno ni teknila. Eden med njimi je celo vstal in začel bruhati.

Precej so okievani in nemara sploh niso razumeli vprašanja, ko so ljudje iz Elizaldejeve skupine poskušali zvedeti, kaj mislijo o spremembah, ki so jih doživeli zadnje dni. Vsi so željno vrnili z jase v svoje gozdove. Ker je tam bolj toplo in lepše, pravijo.

Vendar gozdove sekajo in Tasadejci so se neizogibno srečali s civilizacijo dvajsetega stoletja. Njihov svet ne bo nikoli več takšen kot je bil včeraj. Manuel Elizalde meni, da bi bilo nemara bolje, če civilizacija nikoli ne bi odkrila Tasadejcev. Vendar se ne da pomagati.

In pred našo civilizacijo je novo izzivanje: da podrobno razišče, kako se je to plemo lahko sploh obdržalo na stopni razvoja iz kamene dobe. Kakor pravi Elizalde, je to enkratna priložnost za ves svet, zlasti za antropologe in znanstvenike, da dojamemo, razumemo in vidijo življenje kamene dobe.

Ljudje, ki ne poznajo Lune in vojskovanja

Nek mladenič je pojasnil, da na jaso doslej nikoli niso prihajali, ker jim njihovi predniki niso povedali, da ta kraj sploh obstaja. Ta jasa je zanje polna presenečenj in zato želijo nazaj v svoje gozdove, ker je tam lepše in tam tudi njihovo domovanje. Tako je tolažil lovec, ki je nekoliko razumel njihovo življenje in melodično govorico.

Tasadejci, tako je povedal mladenič po imenu Ajam, niso nikoli srečevali drugih ljudi in se niso nikoli vojskovali. V gozdu so stvari, ki se jih bojijo: kač in seveda bliska in groma. Luno so prvič videli, ko so prišli na jaso.

Precej so okievani in nemara sploh niso razumeli vprašanja, ko so ljudje iz Elizaldejeve skupine poskušali zvedeti, kaj mislijo o spremembah, ki so jih doživeli zadnje dni. Vsi so željno vrnili z jase v svoje gozdove. Ker je tam bolj toplo in lepše, pravijo.

Vendar gozdove sekajo in Tasadejci so se neizogibno srečali s civilizacijo dvajsetega stoletja. Njihov svet ne bo nikoli več takšen kot je bil včeraj. Manuel Elizalde meni, da bi bilo nemara bolje, če civilizacija nikoli ne bi odkrila Tasadejcev. Vendar se ne da pomagati.

In pred našo civilizacijo je novo izzivanje: da podrobno razišče, kako se je to plemo lahko sploh obdržalo na stopni razvoja iz kamene dobe. Kakor pravi Elizalde, je to enkratna priložnost za ves svet, zlasti za antropologe in znanstvenike, da dojamemo, razumemo in vidijo življenje kamene dobe.

VOJNA POŠTA 4168 LJUBLJANA

oglašja prosta delovna mesta za

1. UPRAVNIKA
Garnizonske ambulate Vipava
2. UPRAVNIKA
Garnizonske ambulate Ilirska Bistrica
3. UPRAVNIKA
Garnizonske ambulate Črnomelj

SPOŠNI POGOJI: po zakonu o delovnih razmerjih.

POSEBNI POGOJI: končna medicinska fakulteta z obveznim zdravniškim stažem, stanovanje za kandidate je zagotovljeno, plača po dogovoru.

Oglas velja do 12. avgusta 1971.

Kolkovano ponudbe z življenjepisom in ustreznimi dokumenti pošljite v Vojni pošti 4168 Ljubljana, Roška cesta 2 neposredno ali po pošti priporočeno. Potrebna pojasnila lahko dobite vsak dan v delovnem času osebno ali po telefonu na štev. 311-422 int. 376.

DNEVNIK DOLGOUHEGA OSLA

„Moral bom še razmišljati o koristnosti človeka...“

Včeraj me je moj gospodar vrčkal na svojo barko in me odpeljal do tega skalnega otoka, ki mu ljudje pravijo Brusnik. Nisem prav razumel, zakaj. Govoril je nekaj, da odhaja proč, da pa me do kdaj kasneje še potreboval in da mu s te pustne morske črte ne morem nikamor pobegniti... Kot sem takoj ugotovil, ni na tem otoku nikoli poprej živel noben ose in tudi ne kakšno drugo visoko razvito živo bitje. Priznam, da mi je bilo temo pri srcu.

DVA DNI KASNEJE: Zdal sem se na otoku že prav lepo snaleh. Ugotovil sem, da je med tem čudno razmetanim kamenjem kar zadosti dobre trave za pašo in da se med to travo sem in tja najde tudi kakšen plevelni posladek. Sladke vode sicer ni, so pa sredi otoka, med najlepšimi oboki skal, majhni bazenčki, kjer je voda nekoliko manj slana, tako da si za silo lahko pogasim žej. Če bo deževalo, se bo v kotanjah med skalami morda nabrala kaj boljše pitne vode.

PET DNI KASNEJE: Včeraj sem si uredil ležišče: v izdolbeno zavetje med skalami sem znosil malo suhega plevela, na katerem prav udobno spim. Če kdaj čez otok potegne veter, bom v tem zavetju povsem varen. Sicer pa sem si otok še do zdaj dobro ogledal. V glavnem so na njem nagrnjene skale raznih oblik, velikosti in barve — od čisto bele, lesketačje, pa prek sive, rumenkaste, zelenkaste, vijoličaste,

rdeče do povsem črne. Predvsem si rad krajšam čas s tem, da iščem v posameznih oblikah skal podobe mojih nekdanjih oslovskih prijateljev. Tako se počutim manj osamljenega.

OSEM DNI KASNEJE: Pred dnevi sem govoril o samoti, katere me je bilo splošno zares malo strah. Ni bilo osla, s katerim bi lahko izmenjal razmišljanja in odkrila lepote v naravi okoli mene. Zdal pa sem prišel do spoznanja, da je samotna najlepši način, da odkriješ smisel svojega bivanja. Mislim, da so bile vse doslejšnje oslovske filozofije zgrešene: odkril sem, da nas je človek preveč nasilno odtrgal od narave. Moram se razmišljati o koristnosti človeka.

DESET DNI KASNEJE: Danes je na otoku pristala barka s ljudmi. Ko sem jih s vrha otoka zagledal, sem se spustil dol k obali in jih pričakal. Mislim, da me je prišel iskati gospodar, vendar so bili neki tuji. Neke mlada ženska mi je dala kruha, nakar so mi le, rinili v vse luknje, niso

sem jo z užitkom popil. Skoda, da niso imeli jabolk, ki jih imam sicer zelo rad. Hvala bogu, da so kmalu odšli, da je bil moj otok nekako ognjenik in da so zato skale tako čudno obarvane in razmetane. Očitno je otok nekaj posebnega, tako da je povsem mogoče, da bodo ljudje še večkrat prišli sem.

MESEC DNI KASNEJE: Ljudje so res kdaj pa kdaj prišli. Prinašali so mi v glavnem kruh, včasih tudi vodo, vendar tako malo, da sem dobil potem še večji apetit po pitju. Začel sem se, kako da niso v čudoviti naravi tega otoka odkrili vseh tistih lepote, nad katerimi se vsak dan naslajamo: prav barbarsko so mi razmetali nekaj skal, ki so bile

poprej zložene v čudovitem skladju, in mi potrgali nekaj rumenih cvetov plevela, ki so mi očitali celotno sliko otoka. Plezali so na vse skale, rinili v vse luknje, niso

pa odkrili čudovitega lesketanja sončne svetlobe na raznih kristalnih skalah, ki mi pomenijo ob večernih zarjavi najlepšo predstavo.

DVA MESECA KASNEJE: Včeraj je prišel pome gospodar. Naložil mi je na barko in me odpeljal domov. Mislim, da je bil moj otok nekako ognjenik in da so zato skale tako čudno obarvane in razmetane. Očitno je otok nekaj posebnega, tako da je povsem mogoče, da bodo ljudje še večkrat prišli sem. MESEČ DNI KASNEJE: Ljudje so res kdaj pa kdaj prišli. Prinašali so mi v glavnem kruh, včasih tudi vodo, vendar tako malo, da sem dobil potem še večji apetit po pitju. Začel sem se, kako da niso v čudoviti naravi tega otoka odkrili vseh tistih lepote, nad katerimi se vsak dan naslajamo: prav barbarsko so mi razmetali nekaj skal, ki so bile

je izdatno piti in jesti, potem pa me je odpeljal nazaj na moj otok. Tudi drugi ljudje so kdaj pa kdaj prihajali z barkami, se za kakšno uro razkropili po otoku, se čudili nad oboka-

ljudje vse bolj zopni. Tudi moj gospodar, ki sem mu nekoč tako naposk sledil, je bil v vseh njegovih neumnih zahtevah. Kateri osel se je spomnil, da moramo ubogati človeka? Po mojem ta smešna bitja, ki kar naprej nekam hitijo, ne da bi razumela, da je čas neskončen in da ga ni mogoče prehiteti, še niso odkrila prave filozofije, ki bi jim povedala, zakaj pravzaprav živijo. In tudi povsem nesmiselno je jim bilo to povedati, ker kljub vsemu izobilju zasel, ki ga ponuja narava vsakega živemu bitju, ki ga rodi, ljudje — nimajo nikoli časa. Najraje bi otok zagradili in ga oklical za samostojno oslovsko republiko, kot sem to slišal od nekega človeka, ki je govoril, kako lepo bi bilo imeti takšen otok čisto zase. Dvomim, če bi otok znal na njem tako uživati, kot znam jaz...

DVE LETI KASNEJE: Ko ne bi od časa do časa prihajal gospodar in ko ne bi smotili miru na tem otoku kdaj pa kdaj kakšni tuji ljudje, bi lahko rekli, da sem odkril tisti pravi oslovski raj, o katerem govori podoben oslovski izročilo. Ko si sam, se ti zdi, da se vsa narava konča v tebi, da vse okoli tebe obstaja in živi zaradi tvojega pogleda, tvojega dotika, tvojega voha. To je čudovit občutek. Po mojem smo mi osli ustvarili svet, kajti odkril sem, da je ta otok dobil svoj smisel šele s mojim prihodom. Vsi ti ljudje — kakšni tuji ljudje, brez hrane in vode, kako hudo mi mora biti, ko sem tako sam in podobno. Nekateri so mi rekli, da bi v moji koži napravili samomor. Moram se razmišljati o tem, kaj je samomor in zakaj ljudje o njem toliko govorijo. Najbrž bo spet kakšno izmed njihovih nenaravnih izmišljotin, s katerimi se tako zelo oddaljujejo od naravnega ritma življenja.

POLDRUGO LETO KASNEJE: Reči moram, da mi kljub tistim nekaj kapljam vode in kosčkom kruha, ki mi jih prinašajo, postajajo

nimi kanjoni med navpičnimi skalami, rinili v tisto črno luknjo na sredi otoka, okoli katere je v krogu nametano kamenje, in govorili, da je od tam bruhal nekoč ogenj. Meni so prinašali kruha in me sočustvovalce treptali, češ, kako hudooben je tisti človek, ki me je pustil tako samega na tej pusti črti, brez hrane in vode, kako hudo mi mora biti, ko sem tako sam in podobno.

Nekateri so mi rekli, da bi v moji koži napravili samomor. Moram se razmišljati o tem, kaj je samomor in zakaj ljudje o njem toliko govorijo. Najbrž bo spet kakšno izmed njihovih nenaravnih izmišljotin, s katerimi se tako zelo oddaljujejo od naravnega ritma življenja.

POLDRUGO LETO KASNEJE: Reči moram, da mi kljub tistim nekaj kapljam vode in kosčkom kruha, ki mi jih prinašajo, postajajo

plazijo skozi razpoke in poprožajo iskreče se prelivanje svetlobe, ti galebi, ki živijo svoje življenje nad razburkanmo morskno gladino in sredi razpok med skalami, kjer valjajo svoje nove rodove, to skopo rastlinje, ki se poraja med kamenjem, skratka vse, kar me obdaja — z vsemi sapami, vetrovi in redkimi deževji — se čudovito ujema z mojim ritmom življenja. Razmisli mi moram še o tem, če se res narava končuje v meni ali če se jaz neskončno izgubljam v naravi... Tisti neumni človek, ki je rek, da sem nesrečni dolgoletni Robinson in da me je prišel rešiti, se je posteno smilil: nisem se mu pustil, da bi me zlekel na svojo barko in me odpeljal proč — med vse tiste osle po svetu, ki ne vedo, da je za popolno svobodo dovolj, če

naravnas svoj življenjski ritem z ritmom narave okoli sebe. Pa čeprav nimam smejaj dobre pitne vode in kakšnih boljših grizljajev...

T. D.

„DEMOKRATIČNA SVOBODA BREZ SOCIALIZMA OSTAJA GOLA FORMALNOST“

Ugledni italijanski tednik je objavil intervju svojega sodelavca, književnika Alberta Moravie s predsednikom SFRJ Titom

RIM, 31. julija (Tanjug) — Veliki rimski tednik »L'Espresso« je objavil intervju svojega sodelavca, književnika Alberta Moravie s predsednikom republike Josipom Brozom Titom. Ta ugledni rimski časopis objavlja intervju na dveh straneh, bogato ilustriranih s fotografijami predsednika Tita in književnika Moravie. Na vsej prvi strani ob fotografiji predsednika Tita napoveduje časopis intervju s naslovom »Tito: Tako se bo sukal svet«.

Uvod Alberta Moravie in odgovori predsednika Tita se glasi:

Brioni so oddaljeni le 3 kilometre od istrske obale. Ponoči je bila nevihta. Medtem ko motorji čolna počasi drsijo in reže čisto vodo, se otoček kaže na obzorju pod še oblazinjenim nebom. Pred nami je majhen zaliv z dvema dolgima in nizkima zgradbama. Predvidevam, da sta hotela. Nato pridemo do pomoči. Ura je devet. Ob 9.30 me bo sprejel predsednik Tito. Intervju bo trajal polnurno.

Malo kasneje se peljemo z avtomobilom po asfaltni cesti okrog otoka. Vozimo se po mediteranskem gozdu borovcev, lovorja in cipres, ki je tako gost, da je tu in tam skoraj mračno. Tu in tam se gozd odpre okrog velikih, s soncem ožganih livad, kjer se pasejo številni jeleni, svetli in temnejši, sklonjenih glav, podobnih freskam iz prazgodovinskih votlin. Razumljivo je, da smo na mediteranskem otoku, vendar srednja Evropa romantizma ni daleč. Ko gledam ta gosti gozd in livade, ki si jih je lahko zamisliti, obsejane z mesečino in naseljene z duhovi, prej pomislim na Boklino kot na Matissa.

Avtomobil se ustavi pred zaporo, na kateri visi jugoslovanska zastava. Vila je obkrožena z cvetjem. Iz gozda je slišati globoko, leno renčanje levov iz bližnjega zoološkega vrta. Prihajamo.

Predsednik Tito stoji z ženo na desni strani vrat. Čaka nas, v modri obleki, z belo srajco in temno kravato. Zena je v belem. Predstavlja nas. Rokujemo se s predsednikom in ženo, zatem pa se odpravimo v velik pravokotni salon, kjer je kanape z več foteljami. Tito se vsede v enega, jaz na kanape na njegovi desni strani. Nasproti mene sedi prevajalec, ki bo prevajal moja vprašanja, nato pa Titove odgovore.

Tito, zgodovinska osebnost

Intervju s osebnostjo Titovega pomena se verjetno ne more začeti brez kakšnega komplimenta. V večini primerov gre za izključno konvencionalne fraze, včasih pa tudi za laži. V tem primeru pa, ko se zahvaljujem predsedniku Titu za sprejem in izražam čustva, ki me prevzemajo v njegovi navzočnosti, opazim, da govorim iskreno. Bistvo je v tem, da je Tito, ki se približuje 80 letom, ena od zelo redkih osebnosti, danes še živih, ki jih lahko imenujemo zgodovinske, saj se zgodovina v celoti identificira z njihovim individualnim življenjem. Po-

zaslugi spontanega prilagajanja ritmu sveta, ki je po tradicionalni kitajski filozofiji vrhunska človekova vrhuna, je Tito zgodovinska osebnost tako rekoč od rojstva. Ko se je rodil leta 1892, so se obstajala nemško in avstrijsko cesarstvo, kitajsko cesarstvo, francoski in britanski kolonialni cesarstvi, caristično cesarstvo. Cesarstvo je beseda, ki označuje stabilnost, prostanstvo, moč. Teh cesarstev pa danes ni več, Tito pa je nedvomno eden od tistih, ki so največ prispevali k njihovi izginotju. Po drugi strani pa je Titovo življenje pomembno ne samo zato, ker je mnogo storil, ampak tudi zato, ker je to napravil v tako dolgem časovnem obdobju. Če primerjamo zgodovino s stezo za avtomobilsko dirko, bomo videli, da je med mnogimi tekmovalci Tito eden izmed najbolj odpornih, najbolj sposobnih in najbolj drznih. Nekateri tekmovalci so zapustili dirko zaradi let; nekateri so zleteli s steze in zgoreli skupaj z avtomobilom, drugi so odstopili zaradi okvar. Edino Tito, ki je krenil brez posebnih prednosti, ampak celo z nekaterimi izrazitimi težavami, je, kot kaže, soljeno, da dirko konča. Lahko torej trdimo, da je v dirki zgodovine Tito pustil za sabo mnoge tekmovalce in da ga skoraj noben ni prehitel.

Življenje srečnega ponavljanja

Ko razmišljam ob vsem tem, nam natak prinese plačo. Kljub zgodnji uri vzame Tito veliko časa viskija s sodo in ledom. Gledam ga. Če ga pri merjam z nekaterimi slovitiimi fotografijami, na primer tisto s partizansko kapo, nagnjeno na čelo in pipo med zobmi, ali s tisto, ki ga prikazuje v drvarski votlini, dobro razpoloženega, kako igra šah v premoru partizanskega vojskovanja, opazim, da se je v obraz in telo precej zdel. Te fotografije pa so prikazujejo, kakršen je bil v drugem delu svojega življenja, v delu, ki ga je preživel kot vojaški in politični voditelj, začeni od druge svetovne vojne. Na njegovem liku državnika, ki ga zdaj gledam, pa bi želel odkriti črte iz prejšnjega dela njegovega življenja. To je del, ki ga je preživel najprej kot kovinarski delavec in skromen socialistični aktivist, zatem, kot vojak avstrovske armade in končno kot ruski ujetnik v Sibiriji med Kirgizi in kot priča petrograjskih dogodkov v času Lenina, Troškega in Kereškega. Zakaj skušam v črtah današnjega Tita pro-

nikniti v lik 20-letnega ali 30-letnega Tita? Zato, ker je usoda hotela, da je Tito preživel tako rekoč dva najpomembnejša dogodka v svoji karieri, prvi, kot mladenič, drugi, pa kot izkušen veteran. S tem hočem reči, da v Titovem življenju naletimo na nekakšno vrsto vračanja ali srečnega in skrivnostnega ponavljanja. Vojaške izkušnje iz I. svetovne vojne so mu znatno pomagale 25 let kasneje v partizanski vojni. Izkušnje politične konspiracije v »domovini« so mu zelo koristile prav tako 25 let kasneje v njegovem boju proti stalinizmu in sumemu Stalinu.

Simetrija vojaških in političnih izkušenj

O simetriji vojaških in političnih izkušenj govorita tudi dve pomembni odliki njegove kariere: zanimanje za vojaške veščine in ideje o političnem boju med narodom in z narodom brez finančne pomoči od zunaj in ob izključni nasloni na silo naroda. Interes za vojaške veščine se je vzbudil pri Titu v najbolj neugodnih okoliščinah, ko je bil vojak v vojni, v kateri se ni želel boriti, v vrstah avstrovske vojske, katere poraz je želel. Zamišljal o političnem boju med narodom in z izključno pomočjo naroda izhaja že iz leta 1938, ko se je Tito, potem, ko je dolgo živel v Moskvi in glavnih evropskih mestih, preprčil, da bi jugoslovansko revolucijo morali pripraviti v Jugoslaviji brez zunanje finančne pomoči. Zanimanje za vojaške veščine (Tito v življenjski priči, ki ga je napisal Vladimir Dedijer pravi: »vojaški veščini me je posebej zanimalo poprejšnje izvidništvo, ker zahteva izredno lucidnost in hladnokrvnost«), mu je omogočilo, kot smo že poudarili, da je uspešno pripeljal do konca najstrašnejšo partizansko vojno v drugi svetovni vojni. Kar zadeva zamišljal o revoluciji, pripravljeni ana kraju same in s svojimi sredstvi, je treba reči, da vsebuje začetke samoupravnega, nacionalnega, protistalinističnega in proticentralističnega socializma.

Povzemam svoja razmišljanja in rečem Titu, da je imel ledo življenje. Odgovarja, z nasmehom, da je bilo to težko življenje. Pripominim: težko, vendar lepo. Tako se je začel intervju.

Moravia: V Jugoslaviji se v zadnjem času čuti stanje politično-ideološke napetosti. Kaj stvari pripisujete takšno stanje?

Centrifugalne sile so se okrepile

Tito: Vzrok je treba iskati v razlikah v gospodarskem razvoju posameznih republik. Zdaj se lotevamo reorganizacije našega državnega sistema. Problem skušamo rešiti tako, da vsem našim nacionalnostim damo večje politične in strukturne pravice. Takšen proces reorganizacije je naletel na odpor pri elementih s centralističnimi ambicijami, ki po svoji strani dobivajo pomoč in podporo dežel in skupin na območjih, ki jim ne ustreza enotna in samoupravna Jugoslavija. Ni dvoma, da so se v zadnjem času centrifugalne sile okrepile. Le-te smo skušali zaustaviti z ustavnimi dopolnili. V ta namen je ustanovljen tudi predsedstvo SFRJ, vrhovni državni organ z 22 člani (3 iz vsake republike in dva iz vsake avtonomne pokrajine), ki jih volijo republiške in pokrajinske skupščine s 7-letnim mandatom. Predsedstvo bo iz svojih vrst volilo podpredsednika z 1-letnim mandatom. Predsednik republike je hkrati tudi predsednik predsedstva.

Drugi problem, ki ga moramo reševati, je problem različnih interesov, ki so posledica gospodarskega razvoja države. Pomankanje sredstev, je pripeljalo do vedno večjega debalansa med zalozami in porabo. Življenjski stroški so se povečali. To prispeva k zastojanju politično-ideološke napetosti. Ne smemo pa pozabiti, da življenjska raven kljub tem in podobnim težavam stalno narašča. Z drugimi besedami, splošni gospodarski napredek ni ustvarjen v škodo individualnega gospodarskega napredka.

Moravia: Ali je res, da v Moskvi deluje skupina jugoslovanskih informatorjev, ki skuša s pomočjo ZSSR povzročiti politične spremembe v Jugoslaviji?

Informatorjevi niso dovolj močni

Tito: Da. Takšne skupine so v Moskvi pa tudi v Pragi, vendar pa niso dovolj močne, da bi lahko povzročile spremembe v državi. Mi vemo, kdo so ti ljudje. Vemo tudi, kdo jih podpira. Nekateri so se vrnili v Jugoslavijo, bodisi kot turisti ali kot državljani, katerim je dovoljena vrnitev v Jugoslavijo. Gre torej za staliniste, ki želijo vrnitev na stalniščin centralizem pred letom 1947. Mi spremljamo njihove poteze in pazimo na njih.

Doktrine omejene suverenosti ne priznavamo

Tito: Na to vprašanje lahko damo samo delni odgovor. Moramo predvsem popolnoma odkrito povedati, da ne priznavamo niti zakonitosti niti obstoja takšne doktrine, ki se nam zdi, na kratko rečeno, nesprejemljiva. V vsakem primeru pa ni doktrina nobena nevarnost za Jugoslavijo. Smo v stanju, da se spoprimevmo z vsakim položajem, ki bi utegnil nastati z izvajanjem takšne doktrine. S tem v zvezi moram pripomniti, da so med nedavnim srečanjem s skupino francoskih predstavnikov uradne sovjetske osebnosti zanikale, da obstaja teorija o omejeni suverenosti. Poleg tega se sprašujemo, ali je nevarneje govoriti o omejeni suverenosti ali z orožjem vsiljevati omejeno suverenost, kot to počenjajo ZDA v Vietnamu?

Moravia: Ali obstaja sovjetska penetracija na Balkanu? S kakšnimi cilji? Na katere države računa ZSSR, ko gre za takšno penetracijo?

Tito: Ne verjamem, da lahko govorimo o sovjetski penetraciji na Balkanu. Če kaj takega je, potem je to vzajemno nezaupevanje med Vzhodom in Zahodom.

Sredozemlje je treba pustiti državam, ki jih obliva

Moravia: Ali bo navzočnost ZSSR kot pomorske sile v Sredozemlju pripeljala po vašem mnenju do sprememb v razmerju sil. Kako bo to vplivalo na odnose med Jugoslavijo in ZSSR?

Tito: Za zdaj ni, kot je nam znano, kakšnega odraza sovjetske pomorske navzočnosti v Sredozemlju. Zdi se nam, da je poglavitni namen sovjetskega ladjevja moralno podpreti arabske države v njihovi obrambi pred izraelsko agresijo. Po našem mnenju so mnogo bolj nevarne baze in ladjevje ZDA. Nekega dne bi navzočnost ameriškega in sovjetskega ladjevja utegnila povzročiti tudi spopad. Pregovor pravi: Ko se preveč rožja z rožjem, na koncu izbruhne tudi vojna. Zato je važno, da se čimprej reši spor na Blaznem vzhodu, da bi se ladjevje ZDA in ZSSR vrnilo domov in pustilo Sredozemlje državam, ki jim pripada: Ju-

TITOV POCITEK

goslaviji, Franciji, Španiji, Turčiji, arabskim državam itd.

Moravia: Kaj mislite o problemu Blaznega vzhoda? O ponovnem odprtju Sueškega prekopa? O vprašanju Palestincev?

Zavozlani bližnji vzhod

Tito: Rešitev problema na Blaznem vzhodu je težavna. Položaj na tem območju je sam po sebi zapleten, še bolj pa ga zapleta mednarodno širjenje spora in nesporazum med samimi Palestinci. V vsakem primeru pa mora vsaka rešitev zajeti umik izraelskih enot z ozemlja, ki so okupirana v šestdesetih letih. Znanost mi je, da nekatere vodilne skupine v palestinskem gibanju enostavno želijo vrnitev svojega ljudstva na ozemlje, odkoder izhaja. Bojim pa se, da je to iluzija, ker so Izraelci radikalno spremenili ta ozemlja. Lahko pa bi seveda proučili možnost naselitve Palestincev na ozemlju Cisjordanije in območju Gaze, vendar pa Izraelci zavračajo takšno možnost. Pred tremi leti sem se pogovarjal v Alžiru s predstavniki Palestincev o njihovih problemih. Podčrtali so dejstvo, da so Arabci in Zidje stoletja živeli skupaj v miru, vse do prihoda sionistov. Po mnenju Palestincev bi morali ustanoviti novo laično in demokratsko državo, v kateri bi brez trenja skupaj živeli Arabci in Zidje. Preostane seveda vprašanje, če ta načrt ustreza splošni želji Palestincev in Arabcev. Mislim, da je to nesprejemljivo. To sem tudi povedal arabskim državljanom in voditeljem, ko se mi je to zdelo potrebno.

Zdaj se vse stvari vedno bolj slabšajo. V Jordaniji beduini kraljevske vojske streljajo uboge palestinske begunce, namesto da bi orožje uporabili za osvoboditev okupiranih ozemelj. To nesmiselno ravnanje si razlagajo s strahom nekaterih arabskih držav pred socializmom. Ta strah je tudi v koreninah nemajhnega števila nesoglasij med arabskimi državami. Iz vseh teh razlogov ne verjamem, da bi o načrtu federacije, ki so jo predlagali Palestinci, lahko resno pogovarjali, vsaj za zdaj. Poleg tega pa povzroča odpor ZDA, ki so zainteresirane za preprečevanje širjenja socializma na Blaznem vzhodu. Resnici na ljubo moramo reči, da so se Izraelci v začetku usmerili k socializmu, v zadnjih letih pa se, kot kaže, od njega oddaljujejo.

Moravia: Z Italijo ima Jugoslavija prijateljske stike, vendar zmeraj ni bilo tako. Zakaj?

Tito: To je težko reči. Prejšnje težave je treba v glavnem pripisati iredentističnim. Je pa tako v korist Italije kot Jugoslavije, da imata dobre stike, ker sta obe zainteresirani za stabilnost v tem delu sveta. Nedolgo tega sem bil v Italiji. Imel sem priložnost ugotoviti, da so stiki med Jugoslavijo in Italijo odlični. Tudi probleme v zvezi z nekaterimi manjšimi popravki me-

mnenju zelo koristila vsem sredozemskim državam, torej tudi nam, vendar nisva za to, da bi prekop odprli za vsako ceno. Mislim, da se morajo Izraelci četi naprej umakniti z njegovega brega. ZDA so seveda proti odprtvi prekopa, ker se bojijo, da bo v Indijski ocean potem priplulo preveč sovjetskih ladij. Podobni strah vzmira tudi Angla. ZDA in Velika Britanija so namreč zainteresirane, da Sovjetska zveza ne bi ogrozila njihove premoči ob južnem delu afriške celine. Južnoafriška republika in ameriške ladje ogrožajo protikolonialistične države, kakršni sta Tanzanija in Zambija. Sovjetsko ladjevje skrbi, da vpliv ZDA v teh državah ne naraste preveč.

Moravia: Kakšno mnenje imate o jezui Kabora Basa v Mozambiku? Menite, da je za afriške države nevarno? Ali sodite, da ga gradijo z namenom, da bi okrepili portugalski kolonializem?

Tito: Da, mislim, da je to res.

Bolgarija ne priznava makedonskega naroda

Moravia: Kaj mislite o problemu v stikih med Jugoslavijo in Albanijo, med Jugoslavijo in Bolgarijo?

Tito: Z Albanijo nimamo problemov. Naši stiki so se znatno izboljšali in pred kratkim smo izmenjali veleposlanika. Dobri stiki med nami in Albanijo imajo velik pomen, ker je jadranska obala večidel jugoslovanska. Bistvo spora z Bolgarijo pa je v dejstvu, da Bolgarija ne priznava obstoja makedonskega naroda. Vendar se Makedonija precej razvija, ne samo gospodarsko, temveč tudi kulturno. Zaradi stalnega bolgarskega sovražnega ogorčenja ne samo Makedonci, temveč vsi Jugoslavlani. Ne zahtevamo, da bi se Makedonci, ki živijo v bolgarski Makedoniji, pridružili matični državi, zahtevamo pa, da se jim prizna vse pravice, ki pripadajo manjšini.

Moravia: Z Italijo ima Jugoslavija prijateljske stike, vendar zmeraj ni bilo tako. Zakaj?

Stiki med Italijo in Jugoslavijo so odlični

Tito: To je težko reči. Prejšnje težave je treba v glavnem pripisati iredentističnim. Je pa tako v korist Italije kot Jugoslavije, da imata dobre stike, ker sta obe zainteresirani za stabilnost v tem delu sveta. Nedolgo tega sem bil v Italiji. Imel sem priložnost ugotoviti, da so stiki med Jugoslavijo in Italijo odlični. Tudi probleme v zvezi z nekaterimi manjšimi popravki me-

je bi bilo mogoče rešiti postopoma in brez težav.

Moravia: Kako gledate na razvoj kulturnih stikov med Jugoslavijo in Italijo?

Tito: Rekel bi, da je opaziti prizadevanje po vse večjem sodelovanju v kulturi. Spodbuda za tako sodelovanje je tudi razvoj meddržavnih stikov.

Moravia: Kaj mislite o kulturni revoluciji na Kitajskem? Ali je v njej mogoče videti uspel poskus zgraditve nacionalnega socializma tako kot v Jugoslaviji?

Kitajska: pozitivna reakcija na notranja protislovja

Tito: V Jugoslaviji nimamo nacionalnega, temveč samoupravnega socializma. Na Kitajskem pa je po moji priložnosti pozitivne reakcije na notranja protislovja. Zdi se mi, da so Kitajci ta protislovja odpravili ter premagali precej resnih težav. To jim je bilo mogoče tudi zato, ker so postali prožnejši v zunanji politiki.

Moravia: Kako gledate na položaj na Kubi?

Tito: Kube ne poznam ravno najbolje. Prepričan sem, da si bo ta država, ki si je za lastnimi silami izbojevala svobodo, na koncu morala ustvariti tudi lastno obliko socializma. Kubi je bila sovjetska pomoč potrebna. Kako bo v prihodnje urejala svoje stike z ZSSR, pa je odvisno od nje same.

Moravia: Kaj mislite o bodoči konferenci o evropski varnosti?

Tito: Biti mora dobro pripravljena. Če bi morala doživeti neuspeh, potem je bolje, da je ni. To naj ne bi bila konferenca blokov, ampak sestanek vseh evropskih držav brez blokov. Seveda si ne utvarjamo, da je mogoče nekatere probleme urediti na eni sami konferenci. Vsekakor smo za premoščanje blokov. Tega problema ne bo mogoče rešiti takoj, morda pa po drugi ali tretji konferenci.

Moravia: Ali menite, da je glede miru v Vietnamu kaj novega?

Tito: (v italijanski, z nasmehom): Eppur si muove. To je odvisno od ZDA, posebno se od razvoja notranjega po-

ložaja v sami Ameriki. Nixon s svojo politiko doslej ni imel uspeha. To je bila zabloda, kot se je videlo v Kambodži. Kar pa zadeva vietnamizacijo, je to nesmisel. Kadar se ne posreči izbojevanje zmage na ožjem prostoru, je nesmiselno razširjati bojišče; to pripelje samo do zoperstavljanja narodov drugega proti drugemu. Pred tremi leti je bil v Jugoslaviji Harriman in pogovarjala sva se o vietnamskem problemu. Rekel sem mu, da bi bila ena možnih rešitev ta, da bi v Saigonu ustanovili začasno vlado, sestavljeno iz predstavnikov raznih strank, vlado, ki ne bi bila ravno socialistična, toda demokratična. Harriman je takšno rešitev podprl.

V Jugoslaviji smo po vojni imeli podobno izkušnjo. Ustanovili smo koalicijsko vlado, v katero so prišli tudi predstavniki begunske vlade. V tujini so mislili, da bodo ti na koncu prevladali. Pa ni bilo tako. Dežela je zahtevala socializem. Tudi v Vietnamu bi lahko upostavili takšne vrste vlado, ob sodelovanju predstavnikov nasprotnih strank, potem pa bi se videlo, kaj bo.

Moravia: Kako gledate na nadaljnji razvoj socializma v Jugoslaviji? Ali ste prepričani, da se bo socializmu v Jugoslaviji uspelo izogniti usodni tendenci k birokratizaciji?

Tito: Proti birokratizaciji se borimo. Tudi zadnje sprejete reforme v Jugoslaviji se navezujejo na boj proti birokratizaciji. Samoupravljanje se namo izpeljalo do kraja. Ustvariti je treba potrebne pogoje, tako da bi delavci lahko razpolagali s celotnim svojim dohodkom. Da bi se lahko bojevali proti birokratizaciji, pa tudi uveljavljamo sistem »tacije funkcionarjev, ki ne morejo opravljati iste dolžnosti več kot štiri leta.

Moravia: Ali ne mislite, da so v ekonomskem položaju birokratov in delavcev pretrane razlike?

Moravia: Hvala, gospod predsednik.

Tito: Proti birokratizaciji se borimo. Tudi zadnje sprejete reforme v Jugoslaviji se navezujejo na boj proti birokratizaciji. Samoupravljanje se namo izpeljalo do kraja. Ustvariti je treba potrebne pogoje, tako da bi delavci lahko razpolagali s celotnim svojim dohodkom. Da bi se lahko bojevali proti birokratizaciji, pa tudi uveljavljamo sistem »tacije funkcionarjev, ki ne morejo opravljati iste dolžnosti več kot štiri leta.

Moravia: Ali ne mislite, da so v ekonomskem položaju birokratov in delavcev pretrane razlike?

Ni demokracije brez samoupravljanja

Tito: Razlike niso med birokrati in delavci. V resnici obstajajo kategorije, ki se bogate na račun drugih kategorij, trgovci, spekulanti, roba sredovalci, pri katerih žal ni mogoče uvesti sistema rotacije. Pa bomo že našli pot, da v prihodnje take pojave onemogočimo. Nekega dne se bo silalo, da smo sklenili preveriti viro takega bogatenja. Ni namreč demokracije brez ekonomske baze: za nas je takšna baza samoupravljanje. Marksizem pa na drugi strani ni dogma. Ustvarili smo socialistično demokracijo, zasnovano na samoupravljanju, zakaj demokratska svoboda brez socializma, kot se pogosto dogaja v zahodnih državah, ostaja gola formalnost.

Moravia: Hvala, gospod predsednik.

Tito: Kakor vidite, smo odgovorili na vsa vaša vprašanja.

PREDSEDNIK TITO IN ALBERTO MORAVIA MED RAZGOVOROM NA BRIONIH.

Telefoto: Tanjug

Nismo za to, da bi Sueški prekop odprli za vsako ceno

Obnovitev plovice po Sueškem prekopu bi po mojem

ZADNIJ TEDEN STAREGA IN PRVI NOVEGA ZIS

Novinar navzoč pri finišu

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 31. julija — Da se sklepi težko sprejmemo in težko porajajo v času »nastajanja potrošniškega delovnega ljudstva« — je bilo najbolj vidno prvi dan minulega tedna, ko je do nedavno znana ekipa tovariša Mitje Ribičiča — zvezni izvršni svet v stari sestavi — imel svojo zadnjo, 168. sejo.

Pred vlado in ministri je bil znani antiinflacijski in antipotrošniški »paketi« zakonov in drugih ukrepov. Na seji so bili tudi akreditirani novinarji. Razpravo na seji so poslušali po zvočniku v drugi dvorani in z lahko spoznavali znane glasove. Funkcionarji zdaj že bivšega sekretariata za informacije so povedali: »Vlada, ki odhaja, izraža izjemno zaupanje v novinarjem, zato jih je povabila na sejo, uradno sporočilo pa bo objavil zvezni sekretariat za informacije,« kar je sicer običajno.

Novinarji so torej poslušali razpravo na seji zveznega izvršnega sveta vse popoldne in se prepirali, seveda ne prvič, da je sklepe precej težko sprejemati, pa čeprav so bili sprejeti v resorih vlade,

čeprav so o njih obvestili republike. Kaj se bo torej zgodilo?

Predlagatelj ukrepov, to je predstavnik zveznih sekretariatov za zunanjo trgovino in finance ter Narodne banke in drugih, so pojasnjevali. Nekateri člani ZIS in predsedniki republikanskih izvršnih svetov prosijo za dopolnila, drugi nasprotujejo ukrepom, ker niso selektivni. Seji predseduje Mitja Ribičič, zdaj že na uradni dolžnosti člana predsedstva SFRJ in skuša, da bi te zapletene sklepe odložil oziroma da bi jih izročili ekipi Džemala Bjedid. Večina pa precej odločno temu nasprotuje in opozarja na posledice, in ponavila, da je to dvanajsta ura, da se nekaj stori v naši potrošniški euforiji. Predsednik ZIS Ribičič, ki je izredno potrpe-

ljiv za dogovarjanje in za prijateljsko prepričevanje, uporablja pravico iz poslovnika ZIS, da črta z dnevnega reda nekatere predlagane ukrepe, aker niso dovolj proučeni učinki. Ministri in člani vlade nasprotujejo še bolj, pa čeprav je to Mitja Ribičič poskušal uporabiti prvič in zadnjič to možnost, odkar je bil predsednik vlade.

Cas beži in govorniki se vrstijo. Zanimivih »biserov« iz polemike v okrogli veliki dvorani za seje ni, razen enega, ki si ga je verjetno treba dobro zapomniti: — Govorili so o januarski devalvaciji, o njeni zgrešeni misli, saj se izvoz ni povečal, ampak celo zmanjšal, uvoz pa se je naglo povečal in zato imamo velik zunanjetrgovinski primanjkljaj. Eden, zdaj že bivši član vlade, je

dejal: »Mi smo pripravljali januarsko devalvacijo in vemo, kaj smo in kako smo storili, vemo tudi kakšni so zdaj rezultati. To je zato, ker pri prvi devalvaciji sploh nismo razmišljali o naslednji — ko pripravljamo devalvacijo moramo zmeraj misliti tudi na prihodnjo, sicer pride nepričakovano.« Proti večeri vlada sprejme ukrepe, vendar pa stari predsednik poziva člane, da bi o nekaterih zadevah vseno govorili z novim predsednikom Bjedidom, da bi počakali. Ali je čas za to? Zakoni morajo takoj v skupščino, saj ni časa. Pa vendar...

Poslanci zvezne skupščine so dobili paket in sprejeli predlog vlade. Na seji Zbora narodov o teh predlogih sploh niso razpravljali.

Potem pa je prišel petek, 30. julija, ko je bila stara vlada uradno razrešena. Novi mandat Bjedid, kot tudi predsednik Zbora narodov Miki Spiljak sta dala vse priznanje Mitji Ribičiču in njegovi ekipi za uspešno delo v preteklem in zelo zapletenem, in nekoliko tudi vihar- nem obdobju.

Poslanci so viharno pozdravili to priznanje, poskloski so bili vladni in njenemu pred- meru. To je bil največji možni aplavz, ki ga je ta vlada dobila v zvezni skupščini.

Zatem je na govornico prišel novi predsednik Džemal Bjedid. Dolgo je govoril o sestavi vlade, o osebnosti, ki bodo v njej, o ministrih. Opozoril je da vlada še ni kompletna, niso imenovani trije zvezni sekretarji, in si- cer za notranje zadeve, prav- dosodje in kmetijstvo, kar bo storjeno v jeseni.

Džemal Bjedid je pojasnil tudi napake v gradivu, ki so ga dobili poslanci glede podpredsednika zveznega izvršnega sveta. Zapisano je bilo, da mora biti poleg doktorja Jakova Sirotkovića drugi podpredsednik tudi zvezni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac. To so obja- vili nekateri časopisi, med njimi tudi tuji. Čež noč pa je »zadeva« doživela spre- membo: po dodatnih posve- tovanjih s SR Srbijo, s SAP Vojvodino in tov. Tepavcem je bilo dogovorjeno, da osta- ne pri tem, da Tepavac ne bo podpredsednik; zanj bi to tudi bil, saj je zunanji mi- nister tudi po položaju član vladnega kabineta?

Preden je predsednik Zbora narodov zaželel zveznim po- slanecem prijetne počitnice, je poslanec iz Makedonije Vidoe Smilevski izrekel nezado- voljstvo zaradi slabe zastop- nosti Makedonije v »ZIS« kot organu federacije. To bomo popravili, je dejal novi predsednik vlade, nekdo pa je v kuloarju dejal: sicer pa ni ravno tako, saj ima Makedonija podpredsednika predsedstva SFRJ.

Kakorkoli že, nova vlada ni začela svoje kariere z let- nimi počitnicami v avgustu. Že na prvi seji je Bjedidov kabinet sklenil, da bo v av- gustu zasedal.

ZDRAVKO ILIČ

Nikola, izračunaj, kako se bom s tem pretolkel do prvega!

Božo Stefanović, Oslobođenje

VLADA DO JESENI?

Hrvati so nameravali rekonstruirati svojo vlado do 28. junija, vendar jim to ni uspelo

OD NASEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 31. julija — Na Hrvaškem odhajajo na počitnice, ne da bi doča- kali rekonstruirano vlado, čeprav je predsednik IS Dragutin Haramija še pred dnevi zahteval koordinacijskemu odboru za kadrovska vprašanja pri republiški konferenci SZDL Hrvaške, da ima predlog, ki je »seštevek kon- sultacij in sugestij s posameznimi področji« ter da »uživa kandidati, ki so predlagani za nove člane vlade, polno podporo sredin, iz katerih izha- jajo«.

Rekonstruirana hrvaška vlada naj bi začela 28. julia na skupni seji zborov hr- vaškega sabora, vendar pa so bili poslanci že pred tem, na dopoldanskim ločenem sa- jah zborov, seznanjeni, da bo

VELIČASTJE MORJA

ZAGREB, 31. julija (Tan- jug) — Založba »Znanje« iz Zagreba je izdala antologijo hrvaške poezije o morju, ki sta jo zbrala in priredila za tisk novinarja »Vjesnika« Ma- rijan Grakalić in Milan Os- mak. Antologija pod naslo- vom »Mare nostrum« vsebu- je skoraj 290 pesmi kakih 140 pesnikov, ki so, kakor je na- pisal v predgovoru Marijan Grakalić, »ne glede na to, kako so bili dolgi vrednotni v hrvaški književnosti, res- nično občuteno izrazili veliča- stje morja«. Knjiga je posve- čena spominu na nedavno tragično umrlega pesnika Jo- sipa Pupačića. Opreml jo je slikar Boris Dogan.

do »remonta« vlade prišlo še le na jesen. To je sporočil saboru Dragutin Haramija pojasnjujoč, da ni mogel pravočasno opraviti vseh pri- prav in konsultacij. Očitno se je neke zataknili, kajti ne- uradno je bilo slišati marsi- kaj — od tega, da je bilo kandidatov za rekonstruirano vlado nad sto, do tega, da nekateri niso bili pravočasno seznanjeni s predsednikovim predlogom.

V sestavi republiškega IS naj bi bilo, kakor je poja- snil D. Haramija, dvanajst republiških sekretariatov, dve republiški upravi, štiri- je republiški svet ter sedem or- ganov, ki se ukvarjajo s tak- šnimi posli, ki so v repub- liškem interesu. Vlada bo imela v svoji spreminjeni se- stavi poleg predsednika in treh podpredsednikov še 21 članov. Sedemnajst med nji- mi jih bo vodilo naslednje resorje: republiški sekreta- riat za notranje zadeve, za narodno obrambo, za pravo- sodje in splošno upravo, za finance, za industrijo in

obrt, za pomorstvo, promet in zveze, za kmetijstvo, ži- vlisko industrijo in gozdar-

OD BARA DO BARIJA ZA 96 DINARJEV

Trajekt »Sv. Stefana« bo po novem plul petkrat na te- den čez Jadran, od Bara do Barja na italijanski obali. V nedeljo, ponedeljek in to- rek odrine iz Bara proti Barji ob 22. uri, v četrtek in petek pa ob 10. uri do- poldne. Vsako soboto ob 8.30 odpluje trajekt iz Bara proti Dubrovniku, v nedeljo pa bo ob 7.30 vozil iz Dub- rovnika turiste po zalivu Bo- ke Kotorske do Hercegovega, Kotora in Tivata. Moto- rizirani turisti pa bodo lahk- o iz Kotora potovali v Bari v avtomobilih in po želji še naprej v Rim in druga ita- lijanska mesta. Vozovnica od Bara do Barja stane 96 di- narjev. Tako piše »Politika« ekspress.

stvo za ljudsko zdravje in socialno politiko, za prosveto, kulturo in fizkulturo ter sekretariat za delo. Člani vlade bodo vodili tudi re- publiki svet za turizem, za znanstveno delo in za odno- se s tujino in republiški za- vod za gospodarsko načrto- vanje.

MORJE ŽE ČISTIJO

Čistilne naprave na Reki

V reškem obratu INA, rafinerija Reka na Mlaku, so v pe- tek prevzeli naprave za prečiščevanje mastnih voda z la- dij, odpadnih voda in voda iz rafinerije. Gradnja je stala okrog 6 milijonov dinarjev. S to napravo bodo zdaj lahko zadostili določilom mednarod- ne konvencije proti okuževa- nju morja, poleg tega pa jo bodo lahko uporabljale tudi druge organizacije. Zmogli- vost naprave je okrog 2000 ton (oziroma kubikov) mastnih in odpadnih voda, kar je veliko več od trenutnih potreb. Zato se lahko zgodi, da bi draga naprava ostala »brez dela« oziroma da bi bila le mini- malno izkoriščena — zgolj za rafinerijo, ki jo je izdelala. Za prevezanje mastnih in odpadnih voda z ladij je nam- reč treba zgraditi manjšo lad- jo, tehnično opremljeno za vakuumsko sesanje odpadnih in mastnih voda z ladij. To ladjo zdaj opremlja »Antiko- rozijak«, vendar se ne ve, kdaj bo nared.

Je pa še ena težava, nam- reč v tem, kdo bo opravljal to delo oziroma kdo bo pla- čal uporabo nove naprave. V nekaterih svetovnih pristani- ških je to vršano v pristai- niške pristojbine, pri nas pa to vprašanje še ni rešeno, piše Vjesnik.

REKORDI TITOGRAJSKEGA LETALIŠČA

TITOGRAD, 31. julija — Promet poletov na titogra- jskem letališču je tolikšen, da bodo letos prekosili vse do- sedanje rekorde. Od prvega januarja do 30. julija je na letališču Gohubovi pristalo ali vzletelo z njega več kot 60.000 potnikov, samo v av- gustu pa računajo, da bo po- tnikov kakih 25.000. Dobra polovica jih potuje na progi Titograd—Beograd in obrat- no. To je hkrati tudi najpro- metnejša letalska proga v na- ši državi in med najpromet- nejšimi v Evropi.

Predsednik Haramija je za- govornik tega, da je treba vlado organizirati po resor- skem načelu. V zvezi s tem je v izdajnem času že večkrat pojasnil, da se dualizem na liniji IS — uprava doslej ni najbolje izkazal. Haramija me- ni, da bo reorganizacija repu- bliške vlade po resorskem na- čelu omogočila bolj učinkovi- to funkcioniranje vlade in or- ganov uprave. Drugo, kar pravi predsednik hrvaške vlade, pa je da ustavne spre- membe dajejo možnost, da se IS izpopolnjuje tudi z ljud- mi zunaj sestava sabora, ti- stih, ki se lahko spoprime- jo z zelo odgovornimi nalo- gami, ki čakajo republiško vladov.

MARJAN KUNEJ

ELEKTRIČNI VLAK V DOBOJU

DOBOJ, 31. julija — V Do- boj je pripeljal prvi električ- ni vlak. S tem je končana modernizacija in elektrifi- kacija proge Ploče — Sarajevo — Doboj — Vrpolje. Na pri- ložnostni slovesnosti je med drugim govoril tudi predse- dnik izvršnega sveta BiH Dra- gutin Kosovac, ki je pouda- ril, da se z elektrifikacijo proge Sarajevo — Doboj — Vrpolje povezuje že elektrifi- cirana proga Sarajevo — Ploče z drugimi magistralni- mi progami jugoslovanskih in drugih evropskih železnic. Uspeh je tem večji, ker so vsa elektrifikacijska dela op- ravili z lastnimi močmi. Ko- sovac je tudi poudaril, da je sarajevsko ZTP v prvih šestih mesecih tega leta imelo večji promet kot kdaj prej, z elek- trifikacijo proge je BiH do- bila zmogljivosti, ki povsem zadostijo potrebam gospo- darstva ter republike. Po- sebno pozornost bodo pose- til nadaljnemu razvoju pri- stanišča Ploče.

DIPLOME

SARAJEVO, 31. juli- ja (Tanjug) — Kadrov- ska služba »Unisovita« tovarn v Konjicu je te dni podelila tiste, ki izdajajo »ekspresne« diplome, naj pridejo v proizvodne obrate podjetja in ugotove, koliko veljajo njihove diplome. To naj bi po- kazalo testiranje delav- cev. V podjetje so po- zvali voditelje ljudskih in delavskih univerz iz Fojnice, Olova, Viso- koga in drugih krajev Bosne in Hercegovine pa tudi zunaj te re- publike, ki v rekord- no kratkem času vs- solajou delavce in jim izdajo diplome. Na podlagi teh diplom de- lavci v svojih podjet- jih potem zahtevajo boljše plačane delovna mesta, za katere se za- hteva strokovna izo- brazba, ki pa zanjo praktično sploh niso usposobljeni. V »Uni- sovitu« si je lani na tak način pridobilo diplo- me kar 400 delavcev, čeprav daje tovarna na leto več kot mili- jon dinarjev za dejas- sko strokovno uspo- sabljanje. Toda delav- ci rajši plačajo prece- sne zneske iz svojega žepa za »ekspresno« solanje, mnenje, da bodo tako hitreje pri- šli do kvalifikacij in do višjega osebnega dohodka.

NALEZLJIVOST Z NAGOBČNIKOM

V Sloveniji smo omejili nalezljive bolezni

Letos imamo v Slove- niji malo nalezljivih bo- lezni. Se posebej to ve- lja za večino hujših, ki jih skoraj sploh ni ali pa se pojavljajo le v posa- mičnih primerih. Podatki epidemiološke službe ka- žejo zelo podobno stanje, kot ga je zabeležil lan- skoletni statistični pre- gled, pri čemer so očit- ne naslednje značilnosti: Strmo upadajo bolezni, proti katerim zdravstvena služba redno cepi, tako lani kot letos pa je v Slo- veniji nekaj več prime- rov mumpsa, rdečk in ga- rij.

Kot že več let, tudi se- danj nimamo nobenega primera otroške paralize, niti ne davice. Pomembno pa je, da je cepjenje prav tako učinkovito tu- di proti tetanusu. Zaradi te infekcije oboli pri nas letno komaj 26 do 28 lu- di, izredno pa je to, da imamo pri tem, zaradi novih metod zdravljenja na infektcijskih oddelkih, najnižjo smrtnost na sve- tu, komaj 1 do 2 primera letno, medtem ko terja to obolenje v vseh drugih dr- žavah še vedno med obo- lolelimi do 40 odstotkov smrtnosti.

Zlatenica na umiku

Ne lani in ne letos ni- ma služba znanstvenih in- fektcijskih oddelkov, niti ne paratifusa, saj je bilo la- ni prijavljenih komaj ne- kaj 10 primerov paratifu- sa, razen posamičnih pri- merov pa ga tudi letos ni- mamo.

Med hujša nalezljiva obolenja spada tudi na- lezljiva zlatenica ali he- patitis, ki je prizadel se pred nekaj leti v Sloveniji 9000 do 8000 ljudi letno, lani pa je bilo približno

1000 primerov in tudi le- tos ni kakšnih močnejših epidemičnih žarišč, tako, da je tudi glede tega si- ka nadse ugodna.

Otroke pestijo rdečke, mumps in garje

Med otroškimi nalezljivi- mi boleznimi, ki jih s preventivnim cepjenjem uspešno zatiramo, sta tu- di ošpice in ošloski ka- šelj. Se predlanskim je bilo v Sloveniji približno 6000 primerov ošpic, lani nekaj nad 600, letos pa prijavljate tudi kašelj, da bo do konca leta številka ostala pod 1000.

Sedaj pa si pogledmo še nekaj bolezni, ki razšarja- jo lani in letos nekoliko bolj, kot smo bili vajeni pred tem. Skoraj podvo- jilo se je število primerov mumpsa. Lani je bilo ne- kaj več kot 5000 prime- rov, pa tudi letos poro- čajo ambulanse, da te bo- lezni ne bo dosti manj. Več je tudi primerov rdečk, ki so prizadele predlanskim nekaj manj kot 1000 otrok v Slove- niji, lani pa jih je bilo še nekaj več kot 2000, po le- tošnji polletni bilanci so- deč, pa tudi ob koncu le- ta ta številka najbrž ne bo manjša.

Zaradi te bolezni oboli- jo zlasti otroci. Obolenje je lahko in hitro mine brez posledic. Veliko bolj nevarno pa je, če se z virusom okuži žena v do- ločenem času nosečnosti, ker to lahko povzroči roj- stvo otroka z duševnimi motnjami. Prav zaradi te- ga je vzpodbudna novica, da tudi proti rdečkam že preizkušajo cepivo. Tudi, če ne bi uvedli množič- nega cepjenja med otro- ki, pa bo to cepivo dob- rodošlo za varstvo žensk med nosečnostjo, zlasti ti-

stih, ki so zaposlene v raznih otroških ustanovah in je kaj nevarno, da bi bolezni nalezle medtem, ko so noseče.

Različne črvene bolez- ni se tudi še pojavljajo, čeprav statistika ne za- beleži vedno vseh prime- rov, lahko pa rečemo, da večjih epidemioloških ža- rišč tudi glede salmone- loz ni, pri večini pa gre tu- di za lažje oblike. Ne- navadno pa je, da se zad- nja leta pojavlja vse več primerov garij, zlasti med otroki, kar opozarja na nujnost nekaterih strož- jih higijskih ukrepov.

Poleti na preži

Razmeroma ugodna epi- demiološka slika seveda ne sme spavati naše pri- pravljence. Vemo, da se zlasti poleti kaj hitro lahk- o pojavijo hujša žari- šča nalezljivih bolezni in je zato nujno, da je služ- ba pozorna tudi za posa- mične primere, zlasti, če gre za hujše bolezni, kot so na primer meningitis, hujša črvena obolenja in podobno. Tudi zastru- pitve s prehrano bi bile lahko poletni pogostnejše, kar zahteva v vseh obra- tih s prehrano visoko hi- gijsko ravnanje in stalno kontrolo.

Naposlone upadanje nek- daj množičnih nalezljivih bolezni tudi ne sme zava- jati prebivalstva, da se ne bi odzivalo rednemu cep- ljenju otrok. Sedaj je po- ročilo o cepljenju v Slo- veniji ugodno, saj v pred- pisanem času cepijo ve- liko večino otrok določe- ne starosti. Med tistimi, ki niso cepljeni, bodisi proti kozam, tetanusu, davici itd., so v glavnem še cepljenje začasno od- svetovali zdravniki.

MARIJA NAMORS

Naši za mejo

V CELOVCU NOVA SLOVENSKA GIMNAZIJA

Za gradnjo nove slovenske gimnazije zagotovljenih 30 milijonov šilingov

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

CELOVEC, 31. julija (Po telefonu) — Avstrijski minister za gradnje in tehni- ko Moser je te dni podpisal odlok o predaji gradbenih del bodočega po- sloppja slovenske gimnazije v Celovcu. Za gradnjo je zagotovljenih 30 mi- lijonov šilingov. Zato je po zagotovilih investitorja in ker so opravljene tudi vse druge formalnosti v kratkem pričakovati začetek gradnje.

Poslopje je locirano v šentpetrskem predelu mesta in sta ga skupaj projektirala arhitekta inž. Janez Os- wald ter Rudolf Nitsche. Po ocenah pedagogov in gradbe- ne komisije je objekt za-

novan sodobno in funkcio- nalno ter povsem ustreza zahtevam sodobnega pouka. Za višje razrede je predvi- den kabinetni pouk.

Slovenska gimnazija v Ce- lovcu bo lahko sprejela 600 dijakov in dijakin, kar po ocenah Slovencev ustreza potrebam. Arhitekta sta po- leg sodobne telovadnice predvidela tudi telovadnico na prostem ter prostore za po- šolsko kulturno prosvetno udejstvovanje dijakov.

Ob tej nedvomno poziti- vi pridobitvi zamejskih Slo- vencev v Avstriji kaže spre- govoriti o prehojeni poti, saj je slovenska gimnazija s svojim poslanstvom, da obli- kuje bodočo slovensko in- telligenco ena temeljnih usta- nov narodnostnega boja slo- venske manjšine na avstrijs- kem Koroškem.

Državna gimnazija za Slo- vence v Celovcu — tak je njen uradni naziv — je bila ustanovljena leta 1957 na o- snovi določil člena 7 av- strijske državne pogodbe. Ob letu ustanovitve je bil vpi- san 101 dijak, nato pa je število slovenskih srednje- šolcev konstantno naraščalo, tako da so imeli vsi razre-

di tudi paralelko. Tako tudi minulo šolsko leto, ko je bi- lo vpisanih 423 dijakov in dijakin.

Slovenski gimnazijci in njih profesorji zbor pod vodstvom ravnatelja dr. Za- bistnika so doslej vseh št. rimajst let takorekto gosto- vali na nemški realki. Pouk so imeli zato ves čas samo popoldne, kar je močno o- bremenjevalo pedagoško de- lo kot same dijake. Vsaka večina se jih namreč vsako- dnevno vozi v šolo ali pa bi- vajo v slovenskih dijaških domovih. Letos je bilo na primer vpisanih le 15 Ce- lovcov. Vsi tisti, ki so dije doma, so se zaradi po- poldanske pouka praktič- no morali začeti v domove, kar je starše dodatno fi- nančno obremenjevalo.

Socialni sestav dijakov namreč kaže, da doberna ve- čina izhaja iz kmečkih in delavskih družin, ki le stež- ka odrinejo iz družinskega proračuna 600 do 700 šilin- gov, kolikor stane mesečna oskrbina v domovih. To je tudi eden od problemov, ki bo vsaj delno rešen z novo slovensko gimnazijo.

LIKO lesnoindustrijski kombinat Vrhnika

s svojimi poslovnimi enotami: Tovarna vrat Borovnica in Parketarna Verd

PRODAJA: VHODNA, NOTRANJA, GARAŽNA VRATA, VRATNA KRILA IN PARKET

Kupce posebej opozarjamo na lastno prodajalno DRAGOMER, kjer lahko kupite kompletno stavbno pohištvo — vrata, vezana okna izdelke »KILA« Lokatec, ter parket.

Prodajalna je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 11. ure; v torek in petek od 8. do 18. ure; ob sobotah od 8. do 12. ure.

INFORMACIJE O NAKUPU: 61360 Vrhnika, tel. 70152 — 61351 BREZOVICA PRI LJUBLJANI, tel. št. 1

Vhodna hrastova vrata

FORMULA I VABI

15. 8. spet za SP v Zeltwegu

ZELTWEIG — 15. avgusta letos se bo svetovna elita dirkačev z avtomobili formule I na Österreichringu, jugoslovanskim ljubiteljem avtomobilizma najbližjem velikem dirkališču, spet borila za točke za svetovno prvenstvo.

Kot vsa prejšnja leta bo tudi letos na startu vsa svetovna elita z Jackiejem Stewartom, Jackiejem Ickxom in Clayem Regazzonijem na čelu. Posebnost letošnje izdaje bližnjega tekmovanja za svetovno prvenstvo bo nastop kar treh avstrijcev — dr. Helmuta Marka, Dietra Questra in Nikidja Laude. V zgodovini velikih dirk je redek primer, da eno državo zastopajo kar trije dirkači. Čeprav omenjena trojica še nima dirkalnih kvalifikacij pokojnega svetovnega prvaka iz Gradca, Jochna Rindta, strokovnjaki vendarle računajo, da bodo krepko posegli v boj za najboljša mesta, kot krajevne smatadorje pa jih bo zlasti slavilo sedva domače občinstvo.

Organizatorji si prizadevajo, da bi prireditelj po športni in organizacijski plati izpeljali brezhibno; če je lani zveza dirkačev za velike nagrade »Veliko nagrado Avstrije« ocenila za drugo najboljšo prireditev med vsemi, potem ne kaže dvomiti, da bodo prireditelji to drugo mesto znali braniti, se pravi, da si bodo prizadevali, da bodo svoje ekspanzije pomaknili na prvo mesto kot najbolje organizirano in najboljše izvedeno tekmovanje z avtomobili formule I na svetu sploh.

Trening za letošnjo 9. »Veliko nagrado Avstrije« bo trajal tri dni, to je od 12. do 14. avgusta vsakokrat od 15. do 18. ure. 14. avgusta ob 11.30 bo tudi trening s turističnimi avtomobili in avtomobili formule V, s katerimi bodo prireditelji popestrili spored na Österreichringu. Na dan prireditve, 15. avgusta, se bo spored, ki bo spremljal svetovno prvenstvo, začel ob 10. uri, ob 15. uri pa bo štart za 9. »Veliko nagrado Avstrije«, to je osmo dirko za svetovno prvenstvo dirkačev z avtomobili formule I.

JADRALNA LETALA NA ZEMLJI — Medtem, ko se na letališču ALC v Lescah šola skupina desetih motornih pilotov, se jadranci le redko dvignejo v zrak. Vsa dejavnost je zdaj po usmerjena na skupino petih motornih letal, ki se nenehno vrstijo na pristajalni stezi.

VICESAMPIONI ČILA — Moštvo Union Espanola iz Santiaga je v zadnjem letu doseglo dva zares velika uspeha: drugo mesto v nacionalnem prvenstvu ter plasma v polfinalu v južnoameriškem pokalu. V vrsti, ki stoji, je prvi z leve trener Nestor Isella, zadnji pa njegov pomočnik Gustavo Ortlieb.

ESKADRILJA UPOV

V Lescah šolajo deseterico motornih pilotov

LESCE — Upravnik letalske šole v Lescah in vodja letošnjega republiškega tečaja motornih pilotov Franc Mirk, sedi na T-ju ob robu zelene piste in povsem mirno opazuje letošnje »novopečene« motorne pilote. Z aerom-3 zanesljivo lovijo stično točko med zemljo in zrakom, po stiku z zemljo pa se s polnim plinom ponovno odlepajo od tal. Pet ali šest poletov v seriji, za tem sledi beli zastavi rdeča, v kabini letala pa se zamenjata tudi tečajnika.

Mirk je res lahko miren, saj novi motorni piloti le niso čisti začetniki. Vsak od desetih, ki se v rumenih aerih

že podajajo na daljše polete, so v resnici že stari znanjci neba. Prav vsi imajo za seboj že osnovno šolanje na jadrnih letalih in mnoge ure pod oblaki. Nenehno iskanje dvigajočih zračnih strebrov v jadrnih letalih so zamenjali z ročico za plin in drugimi posebnostmi, ki jih prinašata motor in vijak.

In iz katerih aeroklubov je letošnja deseterica ki si je udeležbo v tečaju zagotovila s strogim izpitom in zdravniškim pregledom pred vojaško komisijo?

Kar polovica jih je domačinov, po dva sta iz Ptuj in Ljubljane, medtem ko je eden iz Maribora. Fantje se dobro razumejo med seboj. Sicer pa za vsakega od njih ni časa. Dan je v zraku tudi po polni uri. To pa je velik napor in če je treba vstati že zgodaj zjutraj in se tudi po letenju ukvarjati z letalom, s krpo ali orodjem, potem se počitek več kot priče.

Mlada eskadrilja desetih začetnikov, petih letal in prav toliko učiteljev letenja, je za-

čela z delom s prvim dnevom julija, s prvimi dnevi avgusta pa bo tečaj zaključil.

V prvem dnevu so začetniki se leteli le z instruktorji, je bilo to običajno. Njuni — kdaj bo kdo našel, ali po domače, poletel sam. Kot zatrjuje učitelj, je letošnja generacija izredno nadarjena. Po štiridesetih ali petdesetih poletih z učitelji, je bila večina že deležna slavnostne promocije v obliki krepke brci v zadnjico. Od vseh tistih, ki so že kdaj sami leteli na motornih letalih in so tisti pomembni trenutki bili na letališču. Nekateri so še danes, ko se v restavraciji ob letališču vesedo na mizo, spominjajo, da so kljub temu, da že krepko mahajo sami s »mili, pravzaprav zgolj začetniki.

V pogovoru z novopečenimi piloti je bilo razbrati, da so že povsem izgubili stik s svojimi aeroklubi. Ko srečajo prijatelja iz svojega kluba, kar naprej vprašujejo, kako je doma. Odgovori so dokaj žalostni, saj je v tem času dovolj goriva le za letala v Lescah, medtem ko je drugje

popolna suša. Goriva zmanjkuje povsod in sedanji začetniki se že zavedajo, da bodo v kratkem izgubili trden status učencev.

Po vrnitvi v matične klube pa se bodo, kot vsi piloti v Sloveniji z vsemi silami borili za vsakdanji štart. Letenje, ki jim ga zdaj plačuje JLA, jih bo doma stalo precejšnje denarce. Prav zato so vsi edini, da se bodo mnogih ur na letališču ALC spominjali še s posebnim veseljem.

N. SLANA

ZANIMIVI GOSTJE

Kdo so čilski nogometaši, ki danes ob 17.30 igrajo z Olimpijo?

LJUBLJANA — Glavno mesto Slovenije postaja nogometno središče. Potem ko so nogometaši Olimpije v pravkar končanem tekmovanju v zvezni ligi zasedli 7. mesto in s tem dosegli svoj največji dosednji uspeh v prvenstvenem tekmovanju, so se takoj začele priprave za novo sezono, ki bo — tako vse kaže — razburljivjša kot vse dosedanje. In tudi na mednarodnem odru zeleno-beli ne želijo zaostajati. Po spomladanskem gostovanju prve južnoameriške ekipe pri nas (urugvajsko moštvo Liverpool F.C. iz Montevidea je bilo za Bežigradom poraženo z 2:0), so že za to nedeljo povabili novega privlačnega gosta — čilskega vicešampiona Union Espanola de Chile iz glavnega mesta Čila Santiaga.

nju se je Union Espanola de Chile odlično odrezal, saj se je uvrstil v polfinale, v katerem je izgubil proti branilcu naslova argentinskemu moštvu Estudiantes de la Plata. Stadion kluba »Santa Laura« (50.000 mest) je videl razburljive tekme...

Trener, ki obeta

V čilski ekipi, ki je dopotovala v Ljubljano, je mnogo znanih nogometnih imen. Več igralcev je nastopilo v čilski reprezentanci, v moštvo pa igra tudi nekaj Argentinec, ki so že branili barve svoje reprezentance. Posebno znamenito ime je vsekakor trener ekipe Nestor Isella, čeprav je star šele 34 let. Po rodu Argentinec, je začel svojo nogometno pot pri River Platu, nakar se je preselil v Čile in osem let igral pri znameniti ekipi Universidad Católica. Trenerske posle pri klubu je prevzel februarja letos, v veliko pomoč pa mu je 43-letni Gustavo Ortlieb, bivši trener košarkarskega društva (s njimi je desetkrat osvojil državno prvenstvo), ki skrbi za telesno pripravljenost igralcev.

Izmed nogometašev velja predvsem predstaviti 28-letnega Osvalda Gonzalesa, ki je bil devetkrat argentinski reprezentant in prav tako 28-letnega Guillerma Yavarja, ki ima za seboj že 25 mednarodnih srečanj v čilskem reprezentančnem dresu.

Izredno zanimivi gostje, torej...

Zanimivo je nekoliko porbrskati po zgodovini tega kluba oziroma boljše rečeno društva ali združenja, kajti Union Espanola de Chile združuje vrsto športnih klubov. Najpomembnejši klub je nogometni, vendar ima najbogatejšo tradicijo košarkarski. Košarkarji tega društva so bili namreč čilski prvaki enajst let zaporedoma, naslov pa so osvojili tudi v zadnji sezoni.

VASOVIĆ: NAJBOLJŠI SEM

BEOGRAD — V zanimivi nagradni igri Politike — kdo je najboljši povojni jugoslovanski nogometaš je za zdaj edino Velibor Vasović sam sebe ocenil za najboljšega. »Ne hvalim se, toda tako je. Edini sem, ki sem petkrat zaporedig igral v ekipi, ki je osvojila državno prvenstvo (trikrat Partizan, dvakrat C. zvezda), nihče se ne more pohvaliti, da je v svoji karijeri osvojil 14 dragocenih trofejev, edini Jugoslovčan sem, ki je trikrat igral v finalu evropskega pokala prvakov (enkrat v dresu Partizana, dvakrat kot član Ajaxa), moje roke so sprejele pokal prvakov, moje ime je na Nizozemskem svetinju, pozna me cela Evropa,« je z navdušenjem končal skromni Velibor.

Z VOLJO IN MOČJO

Vasilij Aleksejev je najmočnejši mož na svetu

Zadnji dan 5. spartakiade v Moskvi je 29-letni dvigalec uteži supertežke kategorije, Vasilij Aleksejev, zboljšal štiri svetovne rekorde: v teznem dvigu 225,5 kg, v potegu s 180 kg in v sunku s 235 kg ter v olimpijskem triatlonu s 640 kg! Kdo je ta superatlet in kaj misli o najbolj priljubljeni kategoriji dviganja uteži?

245,0 + 200,0 + 255,0 kg! To so posamezni dosežki, ki jih v prihodnje mora opraviti dvigalec, ki želi v olimpijskem triatlonu doseči »magično mejo« 700 kg. Atlet, ki si je upal napovedati ta rekord, ni nihče drug kot sedaj najmočnejši človek na svetu, svetovjski dvigalec uteži Vasilij Aleksejev, ki je 18. marca 1970 v Moskvi kot prvi dvignil 600,0 kg in sedaj zboljšal ta svetovni rekord na 640,0 kilogramov.

Vasilij Aleksejev je svojo presenetljivo napoved znal tudi podkrepiti s tehničnim mnenjem. Najprej je okarakteriziral sedaj štiri najmočnejše atlete na svetu. To so: Američan Paul Anderson, ki ga je narava obdarila z izredno močjo, a je prelen, da bi trdo treniral, potem nadvse marljiv Jurij Vlasov (SZ), ki sicer ne posveča dovolj pozornosti piljenju tehnike, ter nazadnje Ukrajinec Leonid Zabotinski, brezhiben tehnik s srednjim občutkom za ročko, ki mu pa manjkata srčnost in vzdržljivost. Sumeja se, da je Aleksejev označil kot atleta, ki ima — če ga primerjamo s njegovimi trenir predhodniki — izredno voljo in smotnost, da vzdrži velike napore, ki jih prinaša ta garski šport.

»Nekoga dne bomo imeli atleta,« je rekel Aleksejev,

»dvigalca uteži, ki bo imel naravno moč Andersona, marljivost Vlasova, tehniko Zabotinskega, voljo Aleksejeva in k vsemu temu še skušnino, ki so jih zbrali njegovi predhodniki. Ta človek bo potem uresničil čudeže, čudež tistih 700,0 kg.«

Kdaj bo to? »No, razliko od 500 do 600 kilogramov smo premagali v 15 letih,« je rekel svetovni rekordar. »Da bodo dosegli magično mejo 700,0 kg, bo potrebnih 25 let.«

Zanimivo je, kaj meni Aleksejev o svojem treningu, ki je po njegovem mnenju izrazito individualen, toda brez trdnega načrta.

Treniram strogo po počutju, zelo temeljito pa se ukvarjam z vzgojo in krepitvijo volje.« Aleksejev navede primer: »Denimo, da moram po zasnovi štirikrat dvigniti 120,0 kilogramov. Ko začnem, opazim, da mi ne gre prav od roke. Naj odneham? Nasprotno! Še težje nalogo si izmislim. Kljub utrujenosti in bolečinam težo ne dvignem štirikrat, marveč sedemkrat. In potem se počutim imenito. Potlej verjamem v svoje moči. Ta metoda nikakor ne škoduje zdravju.«

Pač na rekordir ničesar ne vešči o strategijem

načrtu. Cilji, ki so daleč, sicer ne koristijo mnogo, tajo pa veliko moralne moči in vzbujaajo poleg tega še dvome in skrb.

»Svoje naloge načrtujem za leto dni, nič več,« je rekel Aleksejev, »vendar zmeraj tako, da ne stopim na mesto, zmeraj je treba iti naprej.«

Med treningom skrbi Aleksejev predvsem za moč svojih rok. »Skupna teža na treningu je pri meni prav tako kot leta 1965. Toda povprečna teža rok v skupnem številu vaj je padla. Boljši dosežki so rezultat višje telesne teže in večje moči. In moč raste kot posledica zmeraj ponavljajočih se in čedalje bolj zapletenih vaj.«

NAJMOČNEJŠI — Svetovni rekordar Vasilij Aleksejev

Njegovi uspehi so plod, kot je delal, vztrajnost (50 odstotkov), dela (40 odstotkov) in nadarjenosti (10 odstotkov).

Aleksejev je težak 140,0 kg. »Ne kadim. Jem vse,« pripoveduje. »Najraje imam ribe in kuhano meso, pijem pa sokove. Po pravici, pojem cele gore! Toda to mora biti. Moram biti težak.«

Kdor bo na olimpijskih igrah v Münchnu želel osvojiti zlato kolajno, bo moral dvigniti 630 do 635 kg, meni Aleksejev. Na vprašanje, če bo v Münchnu imel konkurenco, je svetovni rekordar odgovoril takole: »Tega ne vem. Toda bom se bom, da je ne bom imel!«

BARLE VODI V SKUPINI

ATENE — Poročali smo, po agencijski vesti, ki nam jo je posredoval Tanjug, da jugoslovanski zastopnik na svetovnem mladinskem šahovskem prvenstvu Janez Barle igra zelo slabo, saj naj bi izgubil prvi dve partiji. Izkazalo pa se je, da je bila ta vest popolnoma napačna, saj Barle igra izvrstno. V svoji kvalifikacijski skupini ima po 5. kolu 4 točke in točko naskoka pred najnevarnejšim tekmečem Kanadčanom Piascem, s katerim je že zmagal. Sicer pa vodijo vsi favoriti Vaganjan (SZ), Briescu (Rom), Ribly (Mđ), Tore (Filipini) in Bernesser (ZRN).

TIŠLER, FELC IN I. JAN SPET ZA GARDENO

CORTINA D'ADPEZZO — Začel se je tradicionalni, 16. mednarodni turnir v hokeju na ledu za pokal Cortina — Bonacosa. Sodelujejo tri ekipe Gardena, CSSR B ter Cortina Doria. V moštvo Gardene bodo spet nastopili trije Jugoslovani — Tišler, Felc in Ivo Jan.

KOŠARKARJI ZA EP

BEOGRAD — Zvezni trener košarkarske reprezentance Ranko Žeravica je objavil seznam 21 igralcev, ki se bodo od 1. avgusta v Kranjski gori pripravljali za evropsko prvenstvo: Skansi, Čosić, Jelovac, Knežević, Živković, Marković, Kapičić, Rukavina, Damjanović, Zorja, Ivković, Bocević, Zečević, Simonović, Cermak, Plečas, Georgijevski, Marter, Slavnić, Bizjak in Bassin.

20 CIGARETTES CLASS A

KENT

WITH THE FAMOUS MICRONITE® FILTER

Pravi trenutek za Kent

Po licenci Lorillard — New York izdeluje Duvanska industrija Niš

IZ TRSTA V JUGOSLAVIJO

Skoraj vsak dan dolge kolone avtomobilov, posebno še ob sobotah! Tržačani radi izrabijo svoj vikend na jugoslovanskih plažah. Pravijo, da je naše morje čisteje od njihovega. Tudi včeraj je bilo na mejnem prehodu v Ferneticilih velika gneča: kolone avtomobilov so večasi dolge tudi kilometer in več.

Foto: E. Selhaus

TOVARNE NEVARNEJŠE OD VOJNE

Vsak drugi dan se v Jugoslaviji trije delavci smrtno ponesrečijo

Le kdaj pa kdaj lahko v črni kroniki naših časnikov preberemo kakšno vest o nesreči pri delu. Že zelo hudo mora biti, smrt ali pa hujša telesna poškodba, da taka vest sploh zaide v časopis. Pa še potem, če je slučajno objavljena, gre komaj opazno mimo večine bralcev. Pa kaj potem, če je nekomu odtrgalo roko, drugemu zmečkalo nogo, če se je spet eden hudo opeknel, če se je četrti zastropil in izdihnil v bolnišnici, če so nepredvidnega kretničarja zmečkali vagoni, če ... Tako navadno pomislimo. Če sploh kaj pomislimo, če imamo sploh čas, da se zamislimo ob takih vesteh!

Časopisne črne kronike so vse bolj rezervirane za prometne nesreče. Česte morijo. Smrt med razbitim pločevino, na asfaltu, ob asistenci milicnikov in zija — to je smrt današnjih dni. Sodobna smrt, bi lahko rekli, vredna današnje standarda, zato vredna tudi objave v časopisu. Pa kakšni grozoviti uboji še zaidejo med te stolpe. Kakšna posilstva tudi. Na drugih straneh časnika lahko beremo o tihotapcih mamil, o nesrečah letal in vlakov, kjer je nekaj deset mrtvih že povsem normalno. Pa o vojnih seveda, o državnih udarih, o smrtnih obsodbah v zvezi z njimi, o beguncih, o koleri, ki mori, o lakoti že manj, čeprav tudi ta mori.

Kdo bi torej ob vseh teh sodobnih načinih smrti, med katere bo treba vključiti tudi najnovejši izum, to je smrt v vesolju, smrt izven obsega zemeljske gravitacije, smrt v svetu torej, ki je do nedavnega veljal še za nebesa ali peklo, ne neka torej, kar ni, kdo bi ob vsem tem sploh še pomislil, da ljudje umirajo tudi ob delu, da se poškodujejo ob delu, vsak dan, na svojem delovnem mestu, ob stroju, zaradi kemikalij, s katerimi imajo opravka, zaradi nevarnosti pri opravljanju s transportnimi sredstvi in podobno. Preveč navadne, premalo spektakularne so te stvari, pa naj gre za smrt ali za hujše nesreče, da bi za trenutek ali dva pritegnile našo pozornost, da bi lahko potešile človekovo živalsko strast po krvi ...

Poškodba na vsakih 10 sekund

Pa vendar ni čisto takol Podatki so tako presenetljivi, da jim komaj verjamemo: Med vojno, v letih od 1939 do 1945, je bilo vsak mesec ranjenih in umrlih 10.667 ljudi, v istem času pa vsak mesec ponesrečenih in smrtno ranjenih samo v podjetjih Velike Britanije 22.109 ljudi.

To so podatki mednarodnega biroja za delo.

Se večje nesorazmerje — ne sorazmerje le navidezno, le zato, ker gredo nesreče pri delu prethiti mimo nas in naše preproste misli navajajo — navajajo podatke iz Združenih držav Amerike. V zadnji vojni je bilo tam vsak mesec poškodovanih povprečno 24.866 vojakov, v industriji pa v istem času vsak mesec 160 tisoč 747 delavcev.

V Jugoslaviji se vsaki deset sekund zgodi ena poškodba pri delu, vsak drugi dan pa se trije delavci pri delu smrtno ponesrečijo.

Mednarodni biro za delo te podatke skupne komentira: Števila ranjenih in umrlih v vojni impresionirajo svet,

ki obsoja to sramoto civilizacije. Kakšna sramota pa so za civilizacijo številke industrijskih nesreč? In te industrijske nesreče niso slučajni dogodki, skoro vse imajo svoje vzroke, ki se lahko razložijo in kontrolirajo. Izgube v vojni je lažje opravičiti kot pa trpljenje delavcev izven dela, to je veliko materialno breme gospodarstva sleherne dežele. Statistiki to preračunajo v denar, v dinarje ali dolarje ali marke, vendar se vse škoda na ta način prav gotovo ne da prikazati. Statistiki so pozabili tudi na majhne, komaj opazne ali sploh neopazne poškodbe kože, katerih posledica so gnoljave vnetja ali podkožja. Tudi to vpliva na storilnost pri delu, na proizvodnjo, tudi te drobne stvari bi se dale preračunati v precejšnje denarje, vendar tega statistiki za zdaj še ne počno.

Vzroki: človek in okolica

Razen statistikov se z nesrečami pri delu, z ugotavljanjem vzrokov zanje in s preprečevanjem teh nesreč, ukvarjajo zdravniki, sociologi, psihologi, organizatorji dela in še kdo. Ugotavljajo, da so vzroki za nesrečo v človeku in okolici. Važno je zato odkriti medsebojni odnos med tema dvema faktorjema. Rezultata ravnotežja odnosov je zdravje. Če pa pride do motnje v tem ravnotežju med človekom in okolico, je rezultat nesreča. Hujša ali manjša, odvisno pa od moči motnje pa od količine teh motenj.

Ne vem, kdo si je za ženske izmislil pridevek »šibice«, s čimer in tako dalje spoli. To namreč sploh ni res in to dokazujejo tudi statistični podatki o nesrečah pri delu: povsod po svetu ugotavljajo, da se ženske manj poškodujejo kot moški. V Jugoslaviji je bilo leta 1961 poškodovanih zaradi nesreč pri delu 10.32 odstotka moških in le 3,24 odstotka žensk.

Ni še dokazano, pravijo ljudje, ki se znanstveno ukvarjajo s temi stvarmi, ali gre za večjo dovzetnost za nesreče pri moških ali pa so moški le na nevarnejših delovnih mestih. Zdravniki in psihologi namreč pravijo, da je veliko odvisno od vzgoje, od tega, da bi moral otroke že v zgodnji mladosti začeti vzgajati za sigurneje načine dela, za sigurneje načine življenja sploh. Veliko prometnih nesreč, pravijo, ima vsaj del vzgoje. S pravilno vzgojo, pravijo, pridobi človek nekakšno imunost proti nesrečam in se jim zato tudi na delovnem mestu lahko izogne.

Poročeni so bolj previdni

Bo že držalo, čeprav se tole o imunosti malo smešno sliši. Jaz bi prav rad dobil dve ali tri injekcije kakršnegakoli seruma, tudi če bi bile hude, pa da bi bil potem imun proti prometnim in sploh nesrečam. Naj mi strokovnjaki in bralci ne zamerijo s to stranjo pri opisovanju tako resnih stvari, kot so nesreče pri delu. Sledimo torej naprej nekaterim ugotovitvam statistikov!

Največ nesreč pri delu je med 25. in 44. letom starosti. Pri delavcih, starejših od 65 let, je smrtnih nesreč trikrat več kot pri drugih starostnih skupinah. Najbolj previdni pri delu so oženjeni, poročeni ljudje. Pri njih je najmanjši odstotek nesreč. Boj dovzetni za nesreče so vdovci in razvezani. Menijo, da rodiljska odgovornost vpliva na resnost pri delu in na upoštevanje predpisov. Povsem jasno je tudi, da je več nesreč pri novih delavcih kot pa pri tistih, ki so že dlje na delovnem mestu, pa tudi profesionalno znanje, pridobljeno s šolo ali z izkušnjami, je pomemben faktor.

To so — na kratko — stvari, ki jih znanstveniki uvrščajo v predaleček »fakto človeka«. Drug tak predaleček je »fakto delovno okolje«, ki tudi pozitivno ali negativno vpliva na nesreče: slaba mikroklima, ropot, nepravilna osvetlitev, razni kemikalije, aerosoli, toksi, ne koncentracije plinov, ionizirajoča sevanja, nezadostno zavarovani stroji — to je nekaj najpogostejših stvari, ki vplivajo, da se pri delu zgodi več nesreč.

Kakšno je razmerje med človekom in okolico (fizično in socialno-ekonomsko)?

Zmote znanstvenikov

Človek kot možen vzrok nesreče je bil dolgo neznan. Vse grehe so pripisovali stroju. V prvih časih industrije, ki se je začela z odkritjem parnega stroja, je bila namreč vsa skrb posvečena mehanizaciji, delavec se je moral brezpozgovno prilagoditi stroju. Šele kasneje so začeli raziskovati angleški znanstveniki šele konec prve svetovne vojne. Poudarjali so, da je v glavnem on, kriv za nesrečo, ne pa okolje; 90 odstotkov on, le 10 odstotkov okolje. To nekritično podurjanje človeka kot vzrok za nesrečo pri delu je šlo tako daleč, da so začeli zamerjati tehnične zaščite z argumentacijo, zakaj bi trošili

denar in čas za ureditev delovnega okolja, če pa bi s tem preprečili le 10 odstotkov nesreč!

Seveda je bila ta zmota hitro odpravljena. Vsaj teoretično, čeprav v praksi še dolgo ne povsod. Nesreča je kompleksen pojav in če se človek iznever, je to samo posledica prevelikih zahtev, ki jih tehnika postavlja predenj.

Zanimive so raziskave o večji ali manjši dispoziciji posameznika za nesrečo, ki so trajale skoraj štiri desetletja. S tem v zvezi je Freud zapisal:

Freudovo samokaznovanje

Veliko število na videz slučajnih nesreč (nevrotiki) je bilo izravnan s strani ponesrečenih s tendenco samokaznovanja.

To misel nekateri zdravniki in psihologi še danes priznava. Ameriški avtor W. F. Aleksander je leta 1944 zapisal:

Oseba, predisponirana za nesreče, je nagla in reagira takoj v akciji z momentalnimi impulzi. Tak osebja krije globoko v sebi odpor proti svojemu predpostavljenu ali delodajalcu, sovraštvo proti osebam avtoritet. Tako oseba izraža svoje maščevanje na ta način, da se kaznuje sama. Nekateri navajajo, da se je beg pred avtoriteto razvil že v rani mladosti. Starše, ki so mu tedaj pomenili avtoriteto, je zamenjal s predstavljenimi na delu. S tem, da podzavestno kaznuje sebe, meni, da kaznuje tudi svoje starševce.

To misljenje, malce nenaavadno, zagovarjajo mnogi, zlasti v Ameriki.

Drugo je seveda dejstvo, ki ga izkazujejo statistike, da so zastavljeni ljudje bolj dovzetni za nesreče, da pa jih povzročajo tudi utrujenost in bolezen.

Slovenska potrditev

Rezultate o nesrečah pri delu, ki so znani iz svetovne strokovne literature, so preizkusili tudi v eni od slovenskih tekstilnih tovarn. Statistično so obdelali vse nesreče od leta 1962 do 1968 in ugotovili: moški se poškodujejo dvakrat toliko kot ženske, kritična življenjska doba za poškodbe je med 26 in 44. letom starosti, nekvificirani se poškodujejo pogostejše so poškodbe v prvih dneh, tednih in letih delovnega staža kot kasneje, največ poškodb je ob začetku in ob koncu delovnega časa pa v začetku in koncu tedna.

Nesreče pri delu od tistih drobnih do smrtnih so torej nekaj, o čemer bi lahko pogostejše razmišljali.

Toda človek potrebuje za zadovoljevanje svojega firbe vedno močnejše impulze. Nesreče pri delu pa — z nekaterimi izjemami — še dolgo več ne sodijo mednje.

Kaj več o posameznih teh nesrečah v časopisnih stolp-

cih torej še vedno ne bo moč govoriti.

ANDREJ TRILER

BODO PARIŠKI TAKSISTI OBOROŽENI?

Strah pred novo policijo

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, julija — Nenavaden pogrebni spreved se je te dni vlekel skozi ulice pariškega predmestja Alfortville. Okrog 2000 taksijev s kakimi 5000 šoferji je v nemem protestu sledilo furgonu s krsto, v kateri je ležalo truplo štiridesetletnega taksista Leona Desvalloisa, ki sta ga v Meuxu blizu Pariza zverinsko zaklala z noži dva mlada nemška potnika.

Zločin je vzbudil val ogorčenja med šoferji pariških taksijev, saj je bil to že 27 njihov kolega, ki so ga po osvoboditvi ubili pri izvrševanju dolžnosti. Samo v minulih sedmih mesecih so padli kot žrtve štirje šoferji. Sindikalne organizacije taksistov in njihova zbornica so zato začeli s široko javno akcijo, v kateri so postavili zahtevo po večji varnosti. Nekateri, zlasti glavni francoski levi sindikat, generalna konfederacija dela, so v tisku in radiju celo zahtevali, da bi bili poslej taksisti v Parizu oboroženi.

Nedaleč od trga Bastille,

KAVIAR BEŽI V ROMUNIJO

Kopanje v Donavi je postalo škodljivo za zdravje kopalcev in nevarno za življenje prebivalcev od tej reki. V toku od Beograda do Kladova je namreč velika reka onesažena z industrijskimi odpadki in veliko količino nafte in tera, ki ga rečne ladje nesumirjeno spuščajo v reko. Tako se dogaja, da skočijo kopalci v vodo beli, ven pa pridejo črni od nafte. Najbolj v skrbah pa so donavski ribiči. Ulov je čedalje manjši, ker ribe beže v spodnji, čistejši tok Donave. Če bo šlo tako naprej, bo čedalje manj kakovitih rib za izdelovanje znamenitega kladovskega kaviara.

kjer je nekoč revolucija zrušila trdnjavo ječo nasilja, sem v ozki ulici Chemin Vert obiskal sedež nacionalne zbornice pariških taksistov. Ze na vratih so razobesili osmrtnico in na pultu začeli zbirko za družino ubitega taksista. Vendar pa so bili mnenja, da poklicnim šoferjem — taksistom ne bi kazalo dajati v roke revolverjev. »To bi lahko nekatere naše tovariše privedlo celo na zatožno klop, kajti če enkrat orožje imas, se težko obvladaš, zlasti ker so stranke v avtu pogosto zelo nesramne ali nasilne. Mnogi tudi nočejo plačati ali se prepirajo glede poti. Če si kje na samem, kaj bi počel? Živel lahko marsikomu popusti-jo ...«

»Ne, orožja ne bi dali vsem, ampak samo tistim tovarišem, ki jih poznamo kot mirne in vestne, je po svoje brani stališče predstavnika CGT. »Razen tega so vsakovrstne oblike orožja, ni nujno, da je to zgolj revolver.«

Skoraj vsi pa so se strinjali, da bi bilo treba v bodoče vsaj ugotrditi stekleno pregrado med šoferjem in potniki oziroma uvesti neke alarmne naprave. Policija naj bi pogostejše kontrolirala avtomobile in potnike. Ker pa ni tako lahko pripraviti neznanega potnika, da bi šel na policijo, so nekateri predlagali, da bi jeli uporabljati v osvetljenih napisih

meznim združenim ali zasebnim podjetjem. Predstavniki vlade, na katere so se taksisti že enkrat obrnili s predlogom, da bi jim dovolili nošenje orožja za lastno obrambo, so njihovo pobudo enkrat že odbili. Ne glede na upravičenost njihove zahteve po večji varnosti bi bilo pa najbrž res težko opravičiti, če bi se v Parizu v bistvu pojavila še ena paralelna policija — več 16.000 oboroženih taksistov. To bi bila že kar vojska, s katero bi bilo treba računati in verjetno je ne bi vsem ustrezalo.

BOGADAN POGACNIK

NEUSPELI ROP — Sedem policistov je odprlo ogenj na tri hantle ropanje na Broadwayu. Eden (na sliki) je bil ranjen, eden ubit, eden pa je ranjen pobegnil. Telefoto: UPI

HITROST Z NADIHOM SMRTI

Drvenje po slovenskih cestah se ne plača

Na republiškem sekretariatu za notranje zadeve so statistično pregledali približno 8600 prometnih nesreč, ki so se primerile lani na slovenskih cestah. Po njihovih ocenah je kar 2300 nesreč povzročila neprimerna hitrost. Tako je prehitra vožnja skupaj z izsiljevanjem prednosti, nepravilnim prehitevanjem in opitostjo voznikov poglaviten krivec za nesreče na naših cestah. O tem smo se pogovarjali s Francem Cvetanom, načelnikom oddelka za varnost prometa pri RSZ.

● Po vaših centitvah naj bi dobro četrtino vseh prometnih nesreč zakrivila prehitra vožnja. Zakaj tako visok odstotek?

»Že več let ugotavljamo, da je prevelika hitrost eden poglavitnih vzrokov prometnih nesreč, nič pa ne kaže, da bi njen delež upadal. To je med drugim posledica tega, da je vrtoglavo naraščajoča motorizacija enostavno prerasla naše ceste, miselno voznikov pa je ostala stara. Ne morejo se sprijazniti s cestami, kakršne so. Namesto, da bi svojo vožnjo prilagodili razmeram na cestah, poskušajo obratno. Tragično pri vsej stvari je, da je takšen le manjši odstotek voznikov, ki pa s svojo vožnjo ogrožajo tudi vse ostale.

Vse slovenske relacije so pravzaprav zelo kratke, na vseh lahko s še tako tvegano vožnjo prihranimo le nekaj minut, zaradi teh pa se ne plača toliko tvegati.«

● Takšne nestrpnosti bi bilo pač potrebno izločiti iz prometa ...

»Prav zato smo v zadnjem času močno okreplili radarско nadzorstvo hitrosti. Pokazalo se je, da nekateri vozniki na odsekih, kjer je dovoljena hitrost na primer 80 kilometrov, vozijo tudi s 130 kilometri na uro. Radarje, imamo jih 17, kar je še vedno premalo, razporedimo jih na določene relacije postavimo več radarских zased. Zgodijo se, da eden in isti voznik pelje skozi vse prehitro. Takšno kontrolo hitrosti smo nekoliko spremenili, saj je en sam milnik pogosto ne močeno; ustavi lahko le posamezna vozila, s čimer problem seveda ni rešen. Zdaj so posamezne skupine prometnikov med seboj povezane, tako da nestrpnega voz-

nika prej ali slej ustavijo in izločijo iz prometa. Radarji imajo tudi velik psihološki učinek. Na mariborskem območju se je število nesreč potem, ko smo uvedli radarско nadzorstvo hitrosti, zmanjšalo za več kot 20 odstotkov.«

● Kaj pa prometna signalizacija?

»Ta lahko, če je uporabljena pravilno, zelo pomaga. Mislim pa, da je različnih, parcialnih omejitev hitrosti skoraj preveč. Pa še nekaj je narobe. Ko na kakšnem odseku popravljajo ceste, postavijo seveda ustrezne znake, nato pa jih, ko so popravila že zdavnaj končana, še vedno ne odstranijo. Vozniki dobijo tako počasi hote ali nehoti občutek, da je tudi vsa ostala prometna signalizacija »neresna.«

● Ali ne bi kazalo hitrosti, če je že krivec tolikokrat nesreč, omejiti generalno?

»Splošna omejitev hitrosti bi po mojem mnenju prinesla bolj pitile rezultate, saj večina voznikov vozi z razumno hitrostjo, tisti manjši odstotek, ki iz takšnih ali drugačnih razlogov divja že zdaj, pa bi tudi potem še naprej kršil predpise. Več bi dosegli s primernejšimi, gibljivim kaznovanjem nedovoljenih hitrosti. Ni vseeno, če nekdo tam, kjer bi lahko vozil največ s 50, drvi s 60 ali 100 kilometri na uro. Nevarnost, ki preti njemu in drugim, je bistveno različna, kaznovan pa bo v vsemem primeru enako. V Nemčiji se na primer kazni za take kršitve sučejo od 15 do 300 mark. Poskusili bi lahko še z drugimi ukrepi: po določenem številu zaporednih kršitev bi vozniku za nekaj časa odvzeli dovoljenje, ga poslali na ponoven preizkus znanja in podobno. Nasplo-

se premalo zgledujemo po državah, ki so že prebolele otroške bolezni motorizacije. Mi jih še nismo.«

● Večkrat ste omenili, da je manjše število voznikov neprimerno povzroča nesreče, da vozi prehitro, krši predpise ... da so ti vozniki nekoč nagnjeni k nesrečam. Ali ne bi mogli takih ljudi odkriti že na psiholoških

pregledih pri vozniških izpi-tih?

»Glede tega smo po mojem mnenju padli iz ene skrajnosti v drugo. Rej duševnosti voznika nismo posvečali pozornosti, zdaj pa ob precejšnjem pomanjkanju ustreznih strokovnih kadrov pregledujemo veliko število kandidatov. Vprašanje je, ali so lahko ob tem pregledi do-

volj temeljiti. Druga stvar je, če kdo večkrat brezuspešno polaga vozniški izpit ali če venižno povzroča prometne nesreče. Takega človeka bi bilo potreba pregledati zares temeljito in ugotoviti, ali njegovo telesno in duševno zdravje res ustreza zahtevam na cesti.«

J. L.

Vsem poslovnim prijateljem, delovnim ljudem in občanom čestitamo in želimo prijetno praznovanje občinskega praznika 1. avgusta 1971 OBČINE KRANJ.

Industrijski kombinat PLANIKA Kranj

ZAHVALA

IVANA BIZJAKA

Ob izgubi našega ljubljenega moža in očeta se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter ustno ali pisмено izrazili sožalje. Posebna zahvala dr. Lazarju in dr. Koblerju ter sestram Infekcijske klinike v Ljubljani, ki so mu v njegovih zadnjih dneh stali ob strani in mu lajšali trpljenje, bolnišničnemu kuratu g. Turšiču in čast. duhovščini za zadnje spremljevanje, ter tov. Spornarju za izrečene poslovinne besede. Vsem, ki ste ga imeli radi in mu posvetili lepo misel, se enkrat iskrena hvala.

Zaluzjoči:
žena Marija, hčerki: Ivanka in Marija z družinami
Selo pri Radohovi vasi, Ljubljana, Idrija, 27. julija 1971

Sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustila moja draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

TEREZIJA KREGAR

roj. ZABJEK

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 2. avgusta 1971, ob 17.15 na pokopališču v Štepanji vasi

Do pogreba leži na svojem domu Štepanjska c. 5

Globoko žaluzjoči:
mož Alojz in sin Alojz z družino ter drugo sorodstvo

Ljubljana, 30. julija 1971

Tiho se je poslovil od nas v 91. letu starosti naš dragi oče, ded, praded, stric, tast in svak

IVAN KOVAČIČ

železničar v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 2. avgusta 1971, ob 18. uri iz Franciškovne mrliske vežice na Žalah

Zaluzjoči:
sin Rudi z družino ter družine Kovačič, Hočevar, Ernst, Jesih

Ljubljana, Celje, Bača, Modrej, 31. julija 1971

Delovni kolektiv in sindikalna podružnica
Investicijskih birojev Trbovlje
sporočata žalostno vest, da je umrl
član delovnega kolektiva

ANTON RIČKO

kvalificirani vodovodni inštalater

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, 1. avgusta 1971, ob 16. uri iz mrliske vežice na trboveljsko pokopališče

Dobrega delavca bomo ohranili v trajnem spominu

Delovni kolektiv in sindikalna podružnica
Investicijskih birojev Trbovlje
Trbovlje, 31. avgusta 1971

Zahrtna bolezen nam je vzela našo ljubo

LJUDMILO ZADRAVEC

rojeno PIVKO

Zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli pomagali, posebno pa zdravnikom in osebju Onkološkega inštituta za lajšanje trpljenja in pozornost.

Hvala spremljevalcem na njeni poslednji poti, darovalcem cvetja in govorniku za tople besede slovesa.

Zaluzjoči:

mož Jurica, otroci Jelka, Jurica in Crtomir z družinami in drugo sorodstvo.

Sporočamo žalostno vest, da je po hudi bolezni v Gospodu zaspal gospod

Brunoslav Podobnik

župnik, dekan in rektor Malega semenišča v Vipavi

Pogreb bo v Vipavi v ponedeljek, 2. avgusta, ob 16. uri.

Priporočamo ga v molitev.

Župnija in Malo semenišče v Vipavi.

UGODNOST ZA NAROČNIKE DELA!

DELO NEZGODNO ZAVARUJE
VSE SVOJE NAROČNIKE
PRI ZAVAROVALNICI SAVA

NE ODLASAJTE IN CIMPREJ NAROČITE DELO

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL »K R N«
V TOLMINU

razpisuje prosta delovna mesta:

- DIREKTORJA
- SEFA strežbe v hotelu »Krn«
- RECEPTORJA(KE) v hotelu »Krn« in
- KUHARJA(ICE)

POGOJI:

pod a) visoka ali višja strokovna izobrazba in vsaj dve leti prakse v gostinstvu na vodilnih mestih ali pet let v drugih delovnih organizacijah; znanje dveh tujih jezikov;
pod b) VK ali KV natak z večletno prakso, znanje dveh tujih jezikov, italijanska obvezna;
pod c) srednja strokovna izobrazba, znanje dveh tujih jezikov in obvladanje recepcijske korespondence (zaželena italijanska in nemščina);
pod d) KV kuhar(ica) s poklicno šolo.

Za delovna mesta pod a), b) in c) osebni dohodek po pravilniku ali dogovoru, pod d) pa po pravilniku.

Za šefa strežbe je na voljo družinsko stanovanje, vseljivo takoj, za receptorja pa opremljena samska soba v hotelu. Dvomesечно poskusno delo za delovna mesta pod b), c) in d).

Kandidati naj predložijo dokazila o strokovnosti in kratak opis dosedanjih zaposlitev. Pismene ponudbe sprejemata komisija za razpis mesta direktorja oziroma poslovni odbor podjetja do vključno 31. avgusta 1971.

6708

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila naša draga žena, mama, nona in snaha

Jožefa Stančič

roj. SKOMINA

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 1. avgusta 1971 ob 18. uri v Materiji.

Zaluzjoči:

mož Franc, sin Rafael in hčerka Dorica z družinami, tašča ter drugo sorodstvo

Materija, Koper, Windson, Trst, Ljubljana, dne 31. julija 1971

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

MILOŠA RYBÁRA

inšpektorja Narodne banke v pokoju

bi se radi zahvalili vsem, ki so nam med njegovo boleznijo in ob smrti stali ob strani. Predvsem smo dolžni zahvalo zdravniku dr. Borisu Jagodiču za njegovo dolgoletno skrbno nego in pogoste obiske na domu. Zahvaljujemo se tajniku mestnega odbora Zveze prostovoljcev-borcev za severno mejo 1918/1919, A. Keku za poslovinne besede, stolnemu kanoniku J. Kvasu za obred in pevsem ob slovesu v Ljubljani, laškemu nadžupniku Fr. Ks. Korbanu za besede ob grobu in za pogrebni obred tudi vsej drugi asistenci ter povsemu zboru upokojencev za lepo petje ob pogrebu v Laškem, dalje delovni skupnosti centralne Narodne banke v Ljubljani, hišnim stanovalcem iz Ljubljane in kolektivni Narodne in univerzitetne knjižnice iz Ljubljane za počastitve ob smrti, vsem, ki ste se ob pokojnega poslovili v Ljubljani in Laškem ter za številne izraze sožalja, ki smo jih prejeli.

Zaluzjoči rodbini Rybář in Zemljář.

Ljubljana, Ljutomer, Beograd, dne 30. julija 1971.

ZAHVALA

V globoki žalosti ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega sina, moža in očeta

TONETA SKOKA

se iz vsega srca zahvaljujemo vsem številnim prijateljem, pokojnikovim delovnim tovarišem, zlasti njegovim soborcem, organizacijam in posameznikom, ki so v času dolge in mučne bolezni preminulega tako zvesto in tople pomagali bodriti, ki so nam bili v vseh pogledih pripravljeni pomagati. Prisrčna in globoka zahvala tudi zdravnikom in drugim zdravstvenim delavcem, ki so pokojnemu lajšali bolečine in se borili za njegovo življenje.

Enako toplo se zahvaljujemo za izraze sočutja in sožalja, ko nam je smrt izrgala dragega svojca, zahvala vsem, ki so umrlega v tako velikem številu spremili na zadnji poti, ki so s tolikšno prizadetostjo in toplino spregovorili ob njegovi krsti, zasuli njegov prerani grob s cvetjem ali v njegovem imenu namenili darila ustanovam, ki se borijo za zmago nad krutostjo preranega minevanja ljudi.

Hvala, prisrčna hvala vsem.

Globoko užaloščeni: mama, žena in otroka.

Celje, dne 30. julija 1971.

Po hudi in mučni bolezni se je tiho in mnogo prezgodaj poslovila od nas nadvse ljubljena zlata žena, mamica in stara mama

SILVA GORNIK

roj. BUKOVEC

Na zadnji poti jo bomo spremili v ponedeljek, 2. avgusta 1971, ob 16.15 iz Nikolajevne mrliske vežice na Žalah

Zaluzjoči:

neutolažljivi mož Tone z mamo, hčerke Marjeta, por. Kastelic z možem in malim Gregorjem, Tonka, Sonja in Primož, sestra Julka Bajc in brat Roman Stergel z družinami, Micka Galetti, sestrični in bratrance z družinami: Stergel, Gornik, Ham, Marinčič, Oman, Pleskovič, Kastelic in drugo sorodstvo

Ljubljana, Suhor, Trebnje, 30. julija 1971

AVTO MOTO
touring klub Koper

zastava 750
letnik 1970

proda
na licitaciji vozili

zastava 750
letnik 1969 ter

Vozili sta vozni. Licitacija bo v četrtek, 12. 8. 1971, ob 8.30 v delavnici AMTK Koper, Trubarjeva ulica. Ogled uro pred licitacijo. 6698

emona ljubljana

razglasa
NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA

I. DIREKTORJA obrata kooperacije

Splošni pogoji: visoka strokovna izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri, 8 let delovnih izkušenj v vodenju večjih organizacijskih enot.

II. VEČ PRODAJALCEV

za poslovalnice v Ljubljani in Komendi

Splošni pogoji: visoko kvalificiran prodajalec živilske ali mešane stroke. Delo je primerno samo za moške osebe.

III. VODJO delovne enote Lukovica

Splošni pogoji: visokostrokovna izobrazba ekonomske smeri, delovne izkušnje v stroki.

IV. DELOVODJO za mlečne izdelke v obratu

Poljedelstvo - govedoreja

Splošni pogoji: srednja strokovna izobrazba kmetijske smeri, delovne izkušnje v stroki. V poštev pridejo samo moški kandidati z urejeno vojaško obveznostjo.

Kandidatu, ki bo sprejet na delo, je na razpolago samska soba.

Rok za ponudbe je 15 dni po tej objavi. Ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in opisi dosedanjega dela pošljite kadroviski službi podjetja EMONA, 61001 Ljubljana, Kidričeva 13.

6683

emona ljubljana

Kadrovska komisija podjetja

»VARNOST«
LJUBLJANA

objavlja
prosto delovno mesto

referenta —
knjigovodje

POGOJI: poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, se zahteva srednja šolska izobrazba. Poskusno delo traja 90 dni, osebni dohodek je določen po pravilniku o delitvi OD.

Prijave z dokazili o izpolnjenih pogojih pošljite najkasneje v 15 dneh od dneva objave kadroviski komisiji podjetja »Varnost« Ljubljana, Krekov trg 10-I.

6707

Splošno gradbeno podjetje
»ZIDAR« KOČEVJE

razpisuje prosto delovno mesto
EKONOM
na gradbenem sektorju v Ljubljani

POGOJ: srednja strokovna izobrazba ekonomske ali komercialne smeri in najmanj 2 leti prakse v nabavni službi ali dokončana poklicna šola trgovske smeri in najmanj 3 leta prakse v stroki. Da ima vozniško dovoljenje B kategorije. Prijave sprejema razpisna komisija podjetja 14 dni po objavi. 6701

SVET

OSNOVNE ŠOLE
LUCIJANA —
BRATKOVIČA
BRATUŠA
RENČE
občina Nova Gorica

razpisuje
delovno mesto

UČITELJA
za slovenski jezik za nedoločen čas.

POGOJ: predmetni učitelj, lahko tudi absolvent PA, toda za določen čas od 1. septembra 1971 do 31. avgusta 1972. Stanovanje po dogovoru. Prijave sprejema svet šole 15 dni po objavi razpisa. 6551

GOZDNO
GOSPODARSTVO
LJUBLJANA,
Tržaška cesta 2

objavlja
prosto delovno mesto
obratovnega
knjigovodje

v enoti Avtopark na upravi podjetja, za nedoločen čas

POGOJ: ekonomska srednja šola.

Nastop službe takoj.

Ponudbe pošljite Odboru za medsebojna razmerja pri Gozdnem gospodarstvu Ljubljana, Tržaška c. 2, do 15. 8. 1971. 6704

NOVO!
Karlo Štajner
7000 dni v Sibiri

Karla Štajnerja je doletela usoda številnih revolucionarjev. Zdelo ga je vrtnec zloglasnih Stalinovih čistk. Zaprti so ga, obsodili in odpeljali v sibirsko taborišča.

Dvajset let — sedem tisoč dni — je prebil v sibirskih taboriščih in temnicah, med židnimi ograjami in stražarskimi stolpi, vedno na robu smrti.

Karlo Štajner je napisal knjigo. Obsežno in pretresljivo knjigo spominov, v katerih opisuje svojo in usodo mnogih revolucionarjev, ki so jim stalinske čistke vzele življenje ali jih poslale v zapore, taborišča in dolgoletno preiganstvo.

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam knjigo »7000 DNI V SIBIRI« vezano v platno.

Knjiga bo izšla oktobra

Cena knjige je v prednaročilu 120,00 din

Znesek 120,00 din bom poravnal:

— takoj
— v dveh mesečnih obrokih po 60,00 din (prvega ob prevzemu knjige, drugega naslednjem mesecu)

Ustrezno podčrtajte!

Ime in priimek _____

Ulica _____

Poštna številka in kraj _____

Zaposlen pri _____

Datum _____

Podpis _____

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

CGP DELO, PRODAJNA SLUŽBA,
61000 LJUBLJANA, Titova 57

1. AVGUST PRAZNIK OBČINE KRANJ • 1. AVGUST PRAZNIK OBČINE KRANJ

SPLOŠNA VODNA SKUPNOST GORENJSKE KRANJ

Izvajamo vsa vodovodno gradbena dela. Zaščite obrežij ob vodotokih. Razna zemeljska in minerska dela, itd.

Vsem poslovnim prijateljem in občanom čestitamo za občinski praznik občine KRANJ

ELEKTRO KRANJ

s svojimi delovnimi enotami:

**DISTRIBUTIVNO ENOTO KRANJ,
DISTRIBUTIVNO ENOTO ŽIROVNICA
PROIZVODNO ENOTO KRANJ
IN UPRAVO**

SE PRIPOROČA SVOJIM ODJEMALCEM TER ČESTITA IN ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE OBČINSKEGA PRAZNIKA OBČINE KRANJ VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM

PUŠKARNA

**LOVSKO OROŽJE IN MATERIAL,
SPEC. ORODJE - EMBALAŽA**

KRANJ, Ješetova 3

Vsem poslovnim prijateljem, delovnim ljudem in občanom čestitamo za občinski praznik občine KRANJ

CESTNO PODJETJE KRANJ

Jezerska cesta 20

VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM, DELOVNIM
LJUEM IN OBČANOM
ČESTITA IN ŽELI PRIJETNO
PRAZNOVANJE OBČINSKEGA
PRAZNIKA OBČINE KRANJ.

Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

Vsem poslovnim prijateljem,
delovnim ljudem in občanom
čestita in želi prijetno praznovanje
občinskega praznika občine
KRANJ.

exoterm
kranj
jugoslavija
KEMIČNA TOVARNA

Vsem poslovnim prijateljem,
delovnim ljudem in občanom
čestitamo in želimo prijetno
praznovanje občinskega praznika
občine KRANJ

1. AVGUST 1971 PRAZNIK OBČINE JESENICE 1. AVGUST 1971 PRAZNIK OBČINE JESENICE

KINEMATOGRAFSKO PODJETJE JESENICE

na Gorenjskem

Čestita za občinski praznik in se priporoča za obisk.

Cenjenim strankam in občanom čestita za občinski praznik občine JESENICE in se priporoča za storitve

Obrtno podjetje

„KOMUNALNI SERVIS“, JESENICE

GRADBENO
INDUSTRIJSKO
PODJETJEGRADBENO
VODSTVO
JESENICE

„GRADIS“

POSLOVNA ENOTA JESENICE

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in občanom občine Jesenice za občinski praznik ter se priporoča za nadaljnje plodno sodelovanje.

STANOVANJSKO PODJETJE JESENICE

upravlja s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini
opravlja zadeve za investitorje, prevzema inženiringe
opravlja vse vrste popravil na stanovanjskih in poslovnih objektih

čestita vsem občanom za praznik občine JESENICE!

LEKARNA JESENICE in LEKARNIŠKA POSTAJA KRANJSKA GORA

čestitata vsem delovnim ljudem in občanom za občinski praznik občine JESENICE

SPLOŠNO
GRADBENO
PODJETJE

sava

JESENICE

NA GORENJSKEM

gradi:

visoke, nizke, industrijske, športne in turistične objekte. Prav tako gradi podjetje stanovanja za trg na območju Jesenic, Kranjske gore in Lesca. Ta stanovanja prodaja interesentom, ki imajo svoja sredstva za odkup oz. si jih pridobijo v kreditnih bankah. Prodaja tudi poslovne prostore in garaže na Jesenicah.

Interesenti za vse vrste gradenj lahko dobe pojasnila pri podjetju, ki jim kvalitetno in po zmernih cenah zagotavlja uresničitev gradnje, od idejnega projekta pa do zaključka gradnje.

Vsem poslovnim prijateljem in občanom čestitamo in želimo prijetno praznovanje občinskega praznika občine JESENICE.

LESNO GALANTERIJSKI OBRAT
JESENICE NA GORENJSKEM

izdeluje galanterijske izdelke
in kuhinjske pribore.

Se priporoča in čestita vsem delovnim ljudem in občanom za občinski praznik občine JESENICE

TEHNIČNI BIRO

JESENICE na Gorenjskem

čestita in želi prijetno praznovanje občinskega praznika občine JESENICE vsem poslovnim prijateljem, delovnim ljudem in občanom.

ZDRUŽENO
PODJETJE
SLOVENSKE
ŽELEZARNE
LJUBLJANA

ŽELEZARNA JESENICE

JESENICE SRS

čestita in želi prijetno praznovanje občinskega praznika občine JESENICE vsem poslovnim prijateljem in občanom.

„MANIPULACIJA S POSLANCI“

Obsodba nedavne akcije 25 poslancev

LJUBLJANA, 31. julija — Na današnjem posvetu z občinskimi sekretarji ZK in predsedniki občinskih konferenc SZDL so poleg ustavnih dopolnil (gl. poročilo na 1. strani) obravnavali tudi informacije o akciji 25 poslancev v zvezi s kandidiranjem slovenskih članov predsedstva SFRJ. Zadnje dni je bilo že precej razprave tudi v drugih družbenopolitičnih telesih (gl. poročila v »Delu« 29. in 30. julija ter oceno sekretariata CK ZKS v večernejši številki). Občinski politični predstavnikom je podal obširnejše poročilo in oceno imenovane akcije Martin Košir, in sicer kot republiški poslanec, član CK ZKS in član predsedstva RK SZDL Slovenije.

Izraz nezaupanja v vlogo SZDL

Martin Košir je orisal potek sprejemanja zakona o volitvah slovenske delegacije za predsedstvo SFRJ, ko je med drugimi predlagatelj podal svoj amandma tudi poslanec Tone Remca. Amandma Toneta Remca v nekem smislu daje možnost, da poleg republiške konference SZDL predlaga kandidata tudi 20 poslancev. Gre za izraz nezaupanja v vlogo SZDL, ki je do zdaj bila nosilec kandidacijskega postopka, kar se posebej poudarja njen dokument »SZDL danes«. Republiški zbor se je, je dejal Košir, zelo formalno in ne dovolj politično obnašal, ker ni račun na posledice tega amandma. Amandma je bil predložen in objavljen zelo formalno, češ da gre za nadaljnjo obogatitev demokratizacije. Nosilci so imeli še pred amandmajem svoj program akcije — če bi poslanci bili o tem obveščeni, amandma je gotovo ne bi sprejeli, je poudaril M. Košir.

Pri glasovanju v republiškem zboru je tako dobil amandma poslanca Toneta Remca večino glasov; le pet poslancev se je vzdržalo. Košir je ponovil, kako je o predložitvi kandidatur za predsedstvo SFRJ potovala široka razprava po občinskih konferencah SZDL, ter dejal, da vje bilo dovolj časa in možnosti za konstruktivno razpravo vseh subjektov ter da se bi tudi poslanci, ki se pozneje pojavili z izdvojenimi predlogi, lahko poslužili vseh teh oblik, če bi imeli dobre namene.

»Akcija je tekla v zaprtim krogu«

»Skupina poslancev Cene Matičič, Tone Remca in Ivan Krefc pa je menila, da je de-

jal Martin Košir, da ima po sebi republiške konference SZDL, na kateri so 9. julija sprejeli listo kandidatur, formalno proste roke za svojo akcijo. Kot je nadaljeval Košir in kot smo že poročali, so imenovani poslanci prosili za kandidaturo za predsedstvo SFRJ najprej Edvarda Kardelja, čeprav so že prej vedeli, zakaj tovariš Kardelj ne kandidira. Potem so se obr-

RAZGOVORI NA BLEDU

Enakopravni razvoj manjšinam

BLED, 31. julija. — Na Bledu so se danes zvečer zaključili uradni politični razgovori med delegacijama demokratijske stranke za Furlanijo — Julijsko krajino z deželnim tajnikom stranke Giuseppeom Tonutijem in republiško konferenco SZDL, ki jo je vodil predsednik Janez Vipotnik.

Ob koncu razgovorov so člani obeh delegacij izjavili, da je bilo prvo srečanje na takšni ravni kljub razlikam v idejni in izhodiščni ciljih, za katere se borita obe delegaciji, uspešno in koristno.

Ko so odkrito razpravljali o dvostranskim vprašanjih so poudarili, da ostajajo načela, ki sta jih v začetku leta na sestanku v Benetkah potrdila zunanja ministra Trepavac in Moro, trajno veljavna. Gre za to, da se obe državi obvezujeta spoštovati enakopravnost, svobodo in na-

ZAHODNI NA VZHOD

BERLIN, 31. julija (AP) — Vzhodnonemški »Neues Deutschland« poroča, da je Nemška demokratična republika predlagala Zahodu sporazum po katerem naj bi prebivalci Zahodnega Berlina lahko obiskovali Vzhodni Berlin in obratno. Vzhodni Berlin in NDR enkrat na leto po mesec dni ali šestkrat na leto po dva dni. Časopis piše tudi o predlogih za tranzitni promet med obema Berlinoma.

VESOLJCA PRIDNA, AVTO ODLIČEN!

Zelo uspešen prvi „izlet“

HOUSTON, 31. julija (AP, Reuter) — Prvo vozilo je, kakor poročajo, prestalo preizkušnjo, saj sta vesoljca na Luni uspešno prevozila razdaljo do »prvega oporišča«, kjer sta opravila več zanimivih poskusov. David Scott je prvi sedel za volan vesoljskega avtomobila in z njim naredil častni in poskusni krog okrog lunarnega modula.

Televizijska zveza med Lunjo in Zemljo je v glavnem dobro delovala, pregos je bil izredno jasen in nazoren. Presenetljivo je, da je snemalac televizijske kamere držala na Zemlji in z njo snemal. Kamera je bila pritrjena na lunarnem avtomobilu in je snemala vse kar je lahko dosegla; pokrajino od daleč in od blizu, sledila je vsakega koraku vesoljcev, vsaki senci. Bil je res izreden prenos kakršnega dosega in še bilo nikoli.

Vesoljca sta se potem z avtomobilom srečno vrnila nazaj k svojememu »domu«, lunarnemu modulu »Sokole« in se lotila popraviljanja zbrajnih kamnov in druge opreje, ki je stala okrog modula. Houston ju je spet opozoril, naj preveč ne hitita, ker

ni na člane izvršnega sveta dr. Ernesta Petriča. Ko so iskali podporo med drugimi poslanci za tega kandidata, so amandmali z imenom tovariš Kardelj, je ocenil Košir ter dodal, da bi bilo treba amandmalo s poslanci najprej politično obsoditi. Poslanci, na katere so se indikatorji obrnili, niso po besedah M. Koširja vedeli, da so bili med možnimi kandidati treh poslancev tudi drugi, predvsem z univerze, prav tako ni nihče od poslancev, na katere so se imenovali trije sklicevali, podpisal predloga (z njimi so se dogovarjali po telefonu), niti ni bilo ničesar določeno rečeno o morebitnem umiku kandidature.

»Akcija je bila uperjena proti politiki SZDL in političnemu vodstvu Slovenije. Indikatorji zanikajo, da je to politična diverzija; vso zadevo želijo zdaj speljati na stranski tir, češ da je ni treba predimenzionirati, je nadaljeval Košir.

Politične posledice

»Poleg konsekvence moramo potegniti tudi politične zaključke o povezovanju poslancev s političnim telesom v občini. Če bi bili poslanski stiki s SZDL bolj kompaktni, do tega ne bi prišlo.

Martin Košir je na koncu ocenil, da omejenih trije poslanci niso mogli več ostati v zvezi komunistov ter da bi bilo treba razmisлити o njihovem mandatu, razmisliti pa tudi o vlogi člana izvršnega sveta dr. Ernesta Petriča, ker je ISRS dal soglasje na listo, ki jo je predložila republiška konferenca SZDL. Pri socialistični zvezi naj bi se formalna posebna komisija, ki naj bi izdelala jasno stališče do celotnega problema.

Milan Kučan je v imenu sekretariata CK ZKS ponovil oceno, ki jo je sekretariat izoblikoval in smo jo objavili v naši večernejši številki. Dodal pa je, da sekretariat CK ZKS meni, da v zahtevni inicijatorji v zvezi komunistov ni mesta. Sekretariat CK ZKS zato priporoča občanom organizacijam in univerzitetnemu komiteju ZK, naj izključijo iz zveze komunistov Cene Matičiča, Toneta Remca in Ivana Krefca, ostala vodstva pa naj ugotovijo odgovornost drugih poslancev.

ANTON RUPNIK

PONESREČENEC UMRL

IZOLA, 31. julija — Včeraj je v izolski bolnišnici umrl Alojz Parič (34) iz Bertokov. Parič je bil hudo ranjen pri prometni nesreči, ki se je pri-merila v sredo zvečer pred poštinskim domom Gradis v Ankananu.

I. U.

HUJE POŠKODOVAN MOTORIST

MARIBOR, 31. julija — Sinoči ob 21.40 se je na Pujski cesti pred križiščem z Dvorske ceste pripetila nesreča, pri kateri se je huje poškodoval motorist Rupert Hrančič iz Maribora, Glušnikova 11. Pri zaviranju v levo je s kolesom zadel v srednji del osebnega avtomobila, ki ga je upravljal Janez Petek, Slemen 14, ki je na delu v ZR Nemčiji. Huje poškodovanega motorista so odpeljali v mariborsko bolnišnico.

N. S.

NESREČA V MOJSTROVKI

KRANJSKA GORA, 31. julija — Danes zjutraj okrog devetih se je v vzhodnem pobočju Mojstrovke pripetila nesreča ob kateri je bil huje poškodovan enajstletni Primož Dolenc z Vrhnike. S skupino vrhnjskih tabornikov, ki domujejo v planinskem domu v Krnici, je stopa mali Primož po markirani stezi proti vrhu gore. Spodrsnilo mu je in je padel nekaj metrov pod stezo. Pri tem se je poškodoval po glavi (pretesni rana). Reševalci so malega ponesrečenca prenesli do ceste odkoder so ga prepeljali v jessniško bolnišnico.

Z AVTOM V DREVO

MARIBOR, 31. julija — Včeraj ob 17.20 se je zgodila v Laznici hujša prometna nesreča, pri kateri je voznica osebnega avtomobila Ema Repovž iz Maribora peljala iz Rus proti Mariboru. Na prednjem ovinku je vozilo zaneslo, zato je trčilo v drevo. Pri nesreči se je voznica huje poškodovala in so jo prepeljali v mariborsko bolnišnico. Škodo na avtomobilu ocenijo na okoli 3000 dinarjev.

N. S.

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

NDR KAR PET ZLATIH

Na drugem mladinskem SP v veslanju na Bledu naši brez kolajne

BLED, 31. julija — S finalnimi boji je drugo svetovno mladinsko prvenstvo v veslanju doseglo svoj vrhunec. Na začetku je bilo vreme tekmovalno zelo naklonjeno, potem pa se je malo skisalo, vendar ni pokvarilo zelo lepe prireditve. Daleč najuspešnejši so bili tekmovalci NDR, ki so osvojili kar pet zlatih in dve srebrni kolajni. Edina, ki sta jih premagala sta bila sovjetski dvojbe scoull in osmerek. Med našimi je bil najboljši osmerek, ki mu je za las ušla bronasta kolajna, vsi drugi pa so se morali zadovoljiti z zadnjimi mesti.

V prvem finalu, četrtece v s krmarjem, je posadka NDR vodila ves čas od štarta do cilja. Na 500 m je bila posadka SZ še druga, vendar so se Bolgari nevarno približevali prvi črti, pred ciljem prehiteli sovjetski čoln in osvojili srebrno kolajno. Američani, ki so veslali precej slabo, so na sredini proge povsem popustili in prišli skozi cilj s precejšnjim zaostankom.

V malem finalu je Jugoslavija za las ušla 7. mesto, premagal jo je kanadski čoln. Rezultati: 1. NDR 4:52,41, 2. Bolgarija 4:55,20, 3. SZ 4:57,73, 4. ZRN 4:59,75, 5. Nizozemska 5:05,98, 6. ZDA 5:24,71, 7. Kanada 5:01,94, 8. Jugoslavija 5:02,80, 9. Poljska 5:05,15, 10. Švica 5:06,16, 11. Francija 5:07,11, 12. Grčija 5:13,39.

DVOJEC »BREZ«:
NAŠA ŠESTA
V naslednja dva naša čolna smo polagali veliko upanja, saj sta nastopila v velikem finalu. Čeprav so se vsi naši veslači trudili po svojih močeh, pa več kot zadnja mesta niso dosegli. Jezero je postalo razburkanost, kar je oteževalo veslanje in tudi okoliščine. V večerih pihal tekmovalcem v prid, ni mnogo odtihalo. Jugoslovanski dvojec iz Zagreba je bil pri 500 m na petem mestu, nato pa je zdrsil na 6. mesto, kjer je ostal do konca. Posadka NDR je bila premočno prva.

Vrstni red: 1. NDR 5:15,24, 2. SZ 5:19,80, 3. ZRN 5:21,24, 4. Danska 5:25,83, 5. Bolgarija 5:27,75, 6. Jugoslavija 5:29,29, 7. Francija 5:26,53, 8. Belgija 5:29,68, 9. CSSR 5:30,92, 10. Švica 5:32,20, 11. V. Britanija 5:32,59.

SKIFF: FAVORIT SAMO 1000 M
V skifu je prišlo do prave sportske drame. Skifist ZRN je še pri 1000 m premočno vodil, že 200 m pozneje pa je moral odnehati, tako da je Heing iz NDR zlahka zmagal, saj mu drugi tekmeči niso bili kos. Naš skifist je bil ves čas na zadnji poziciji.

Zanimivo je, da je zmagovalec v malem finalu dosegel najboljši čas naspih, seveda pa je to pripisati boljšim veslaškim pogojem.

Vrstni red: 1. NDR 5:29,75, 2. Italija 5:33,09, 3. Nizozemska 5:34,32, 4. Poljska 5:48,10, 5. Jugoslavija 5:54,80, ZRN je odstopila, 7. CSSR 5:29,57, 8. ZDA 5:30,82, 9. Norveška 5:33,91, 10. Bolgarija 5:35,35, 11. Danska 5:42,38, 12. Švedska 5:47,65.

DVOJEC »S«: JUGOSLOVANOM MALI FINALE
Na progi ni bilo bistvenih sprememb. Podsadke so bile

PRIZNANJE BLEDU
BLED, 31. julija — Na svečanem sprejemu v vili Bled, ki sta ga v počastitev drugega svetovnega mladinskega prvenstva v veslanju priredila predsednik komiteja za telesno kulturo SRS dr. Ernest Petrič in predsednik odbora Francet Mirtič, so Bledu izrekli največje priznanje kot imenitnemu organizatorju veslaških tekmovalj in središču tega športa. Priznanja mednarodne veslaške federacije (FISA) — častni kolajni je predsednik Thomas Keller izročil predsedniku veslaške zveze Slovenije Frančku Mirtiču, ki na daljuje delo pokojnega veslaškega delavca Borisa Kocjančiča, ter vodji tehničnih služb na prvenstvu Vladimiru Janežiču. Priznanja sta dobila še predsednik veslaškega kluba Bled Božo Benedič in predsednik veslaške zveze Jugoslavije Ljubo Truta.

OSMEREC: ZA LAS OB BRON
V finalu osmercev je jugoslovanski čoln le za nekaj metrov izgubil bronasto kolajno. Jugoslavija je bila po 500 metrih na tretjem mestu, pozneje na dveh tretjinah proge, je sicer zdrknila nise, medtem ko se je v finalu spet izkazala.

Vrstni red: 1. SZ 4:35,92, 2. NDR 4:36,58, 3. ZRN 4:41,68, 4. Jugoslavija 4:41,98, 5. Francija 4:47,86, 6. Avstrija 4:47,94, 7. Bolgarija 4:46,80, 8. ZDA 4:48,81, 9. V. Britanija 4:52,08, 10. Švica 4:53,62, 11. Italija 4:53,88, 12. Poljska 4:54,17.

V ponovljenem finalnem štartu četrtecev brez krmarja je NDR še enkrat zmagala.

LJUBLJANA: VARŠAVA 5:3
LJUBLJANA, 31. julija — Danes se je končal mednarodni strelski dvoboj mestnih reprezentanc Ljubljane in Varšave. Za četrtič zopred so zmagali Ljubljančani, tokrat z rezultatom 5:3.

Rezultati — standardna MK puška — članice: Ljubljana 1617, Varšava 1587; posameznice: 1. Dimic (Lj) 554, 2. Kobylinska (V) 545, 3. Jeglič (Lj) 534; mladinci: Varšava 1555, Ljubljana 1416; posameznice: 1. Proszka 524, 2. Klee 513, 3. Kosmatko (vsi Var) 513; član: Ljubljana 4379, Varšava 4275; posameznice: 1. Mikolič 1109, 2. Otrin 1095, 3. Brezovnik (vsi Lj) 1088.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PREPOZEN FINIS — Naš osmerek. Foto: Svabič

NASLOV REMARJU

Državno kolesarsko prvenstvo v Pulju

PULJ, 31. julija — Nova državna kolesarska prva-ka v cestni vožnji med posamezniki sta 21-letni mehanik Antun Remar (Siporex) Pulj med člani in 16-letni kmečki sin Dragan Jelčić (Metalac Kraljevo) med mladinci. Med slovenskimi dirkači sta najlepši uspeh dosegla Rogovca Jože Valenčič in Marjan Bobek, ki sta zasedla 3. mesto.

Clani: štartalo je 37 kolesarjev (na cilju 25), so tekmovali na progi Pulj — Baderma — Pazin — Vozenčič — Raša — Pula (146 km), mladinci pa na progi Pulj — Marčana — Raša — Labin in nazaj v Pulj (87 km). Pri mladincih je štartalo 63 kolesarjev, na cilju pa jih je prišlo 53.

Med člani se do Pazina ni zgodilo nič pomembnega, tedaj pa je pobegnila večja skupina, v kateri so bili 4 člani: Siporex, Bilic, Pocrnja, Remar in Tomašič, štirje Rogovci — Jože in Rudi Valenčič, Bricej in Kunaver, štirje Oredovci, Stane in Tine Božičnik, Leček in Vidmar ter Jelčić (Metalac, Kraljevo) in Gazdič (Radnički Kragujevac). Med ubežniki sta po- zneje zaostala branilec naslova Kunaver in lanski mladinski državni prvak Leček.

Ubežna skupina se je potem na vzponu na Barban in na zadnjih kilometrih do Pulja večkrat razbila in manjše skupine, vendar je v vsa pri- spela skupaj na cilj pri are- ni, kjer je o zmagovalcu od- ločil sprint.

Najhitrejši je bil Antun Re- mar, ki je za las ugnal pre-

PLANINSKO SLAVJE POD VOGLOM
Danes na planini Razor, na primorski strani Vogla, praznujejo primorski, predvsem pa toliminski planinci. Tolimsko društvo praznuje 75-letnico svojega obstoja. Samo dve leti po ustanovitvi slovenskega planinskega društva je slovensko in narodno osveščeno izobraženo stanov ustanovilo podružnico slovenskega planinskega društva ob Soči. Planinsko društvo je se danes zelo delovno, saj ima skoraj tisoč članov. Danes bo veliko slavje na planini Razor. J. S.

VIVOD ZMAGAL V CELOVCU
CELOVEC, 31. jul. Na veli- kitem mednarodnem atletskem mitingu je Celjan Branko Vi- vod zmagal v skoku v višino (210 cm) in tako drugič zapo- redoma osvojil memorial Ri- charda Sturmha. Še nadaljnje zmage Jugoslovancov — 100 m: Pisič (Ol) 10,9, 400 m: Sušan (Kv) 47,3, 800 m: Sušan (Kv) 47,3, 1.600 m: Tabori (Sl) 12,1, 800 m: Urank (Kl) 2:13,7, v metu diska je bil Pečar (Ol) z 58,06 m drugi.

ATLETIKA — Na 5. špartakiadi narodov SZ je sodelovalo 44 milijonov športnikov, od katerih je 9 milijonov izpolnilo nor- me in se uvrstilo na za- ključna tekmovalca. 7000 tekmovalcev je doseglo naslov mojstrov športa. Na celotnem tekmovalju je bilo razdeljenih 1180 kolajn, izboljšanih je bi- lo 18 svetovnih, 19 evrop- skih in 31 sovjetskih re- kordov.

WATERPOLO — V pr- venstveni tekmi II. zve- me lige je kranjski Tri- glav premagal Vojvodino z 11:6 (5:3, 1:0, 2:3, 3:0). Streli za Triglav Sorli in Balderman po 4, Nadžar Kodek in Velikanje po 1. Pred 500 gledalci je sodil Ivković iz Zagreba.

ATLETIKA — Letošnji evropski klubski nogomet- ni prvak Ajax je doživel prvi mednarodni poraz po osvojitvi evropskega na- slova. V Frankfurtu je iz- gubil proti domačemu Ein- trachtu z 1:2 (0:0, 1:2). Za amagovalce sta dala gola Grabowski, Holzennein, za Nizozemce pa Keizer.

ATLETIKA — Na pa- ameriških igrah v Kalij- ju v Kolumbiji sodeluje kar 3100 tekmovalcev z 30 ameriških držav. Na svečani otvoritvi je 11.000 kolumbijskih deklet v mi- ni krilih izvedlo posebne vaje, za kar so pozele dol- gotrajen aplavz 60.000 gle- dalcev na štadionu Pa- sal-Genero.

TENIS — V četrtfinalu mednarodnega teniškega turnirja v Colombu je Franulović izgubil z Van Dillenom (ZDA) 6:7, 6:7. Drugi izidi: Moor (JA) : Osborne (ZDA) 6:4, 6:4, Gorman (ZDA) : Goven (Fr) 7:6, 7:6.

ATLETIKA — Na 5. špartakiadi narodov SZ je sodelovalo 44 milijonov športnikov, od katerih je 9 milijonov izpolnilo nor- me in se uvrstilo na za- ključna tekmovalca. 7000 tekmovalcev je doseglo naslov mojstrov športa. Na celotnem tekmovalju je bilo razdeljenih 1180 kolajn, izboljšanih je bi- lo 18 svetovnih, 19 evrop- skih in 31 sovjetskih re- kordov.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

PRVAK JE FUZINAR
VEVČE, 31. jul. Na ekipnem slovenskem prvenstvu v plavanju za mlajše pionirje je premočno zmagal ravenški Fuzinar, ki je zbral 28,72 točk. Drugo mesto je osvojila Ilirija z 2,137 točkami, tretja je Ljubljana — 1,846, sledijo pa Triglav, Neptun, Rudar, Celulozar, Koper, Radovljica, Jesenice in Bled.

Zadnje vesti

NOVO MESTO — V Vavti vasi pri Strazi na Dolenskem je v soboto popoldne pogorel do tal kozolec Jožeta Kulevca. Vzrok požara še ni znan. Ni bilo nevarnosti, škode je za okrog 65.000 dinarjev.

MOSKVA — Tass poroča, da sta se tu v soboto sestala Leonid Brežnjev in Nikolaj Podgorni s prvim sekretarjem CK madžarske partije Janošom Kadarjem, ki je v SZ na dopustu.

HONGKONG — Kitajski tisk je danes objavil redakcijski članek, v katerem obtožujejo ZDA in SZ, češ da skupaj kujejo zaroto za vladavino nad svetom. V članku, ki je posvečen štirinajstdeset obletnici ustanovitve kitajske osvobodilne vojske je poudarjeno, da zarota ne bo uspešna, ker narodi želijo revolucijo.

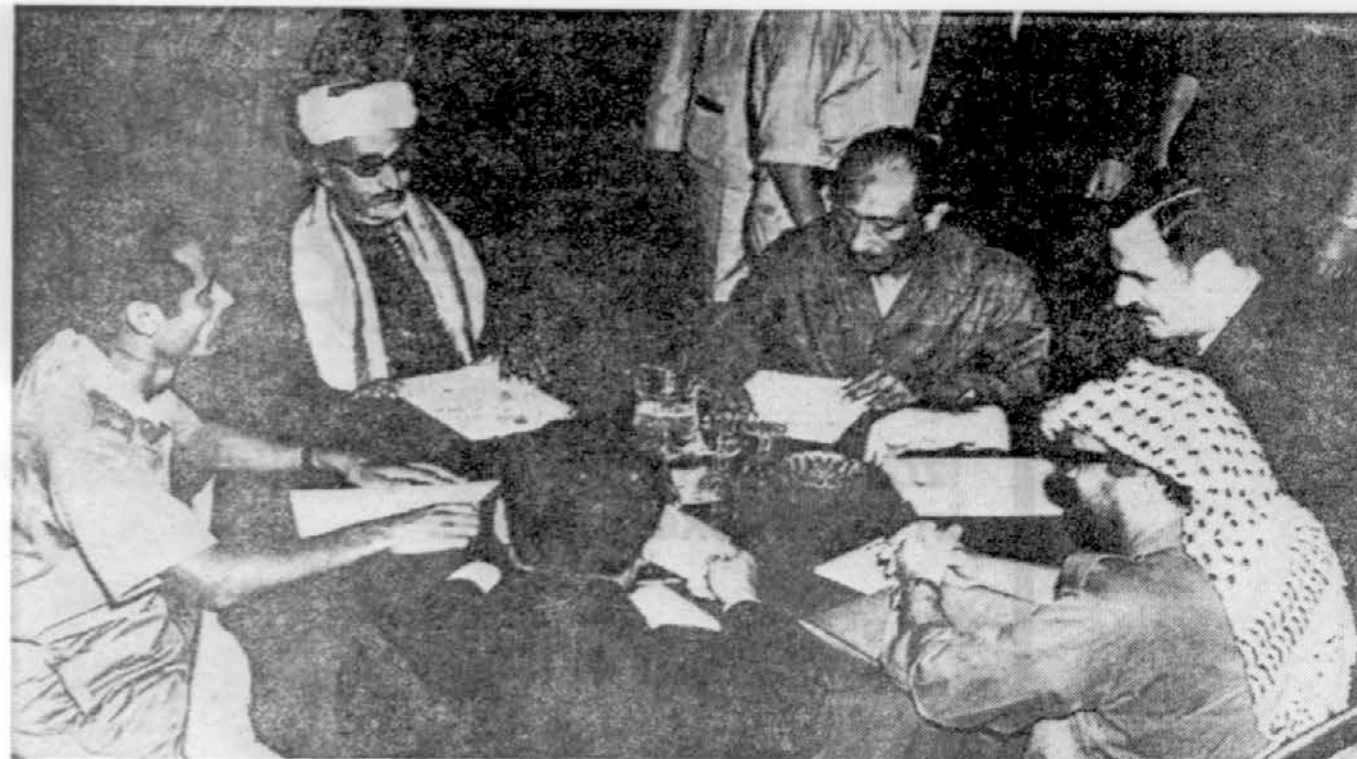
TEHERAN, KABUL — Iz obeh prestolnic poroča- jo o strašnih povod- njah, ki so danes prizadele nekatere dele obeh držav. V Iranu je izgubi- lo življenje 9 ljudi, v Afganistanu pa nad sto. Škoda je povzročila ve- lika, posebno v Afganista- nu, kjer je povodenj uni- čila ogromne črde živi- ne.

KARTUM — Sudanske oblasti so izgnale dopisni- ka londonske lista »Dail- y Express« Hunterja. V Sudanu uvaajo popolno cenzuro vseh časopisnih poročil, ki odhajajo v tu- jino. Dosedaj so cenzuri- rali le poročila dopisnikov iz socialističnih držav.

NEDELJSKA IZDAJA

Izdaje in tiska časopisno podjetje Delo Ljubljana
Tiskalnice: 1. Uročniški odeljske izdaje: tiska Stala
— Telefon: 53-522 do 53-528 — Uglasna služba Ljub-
ljana: Subskripcije: 1. telefon 31-896 — Odeljske iz-
daje: Ljubljana: naročniki: 53-463 za zunanje naročnike:
511-897 pošti predaj 25 — Ekspedit: telefon 521-485 —
— brzojavni naslov: Delo Ljubljana — Žiro račun:
pri službi družbenega enotnega vodstva Ljubljana
501-1167/2 — Mesečna naročnina 30 dinarjev, za
zasebnike 25 dinarjev — Rokopisov ne vračamo.

PETERNI VRH — Arabski voditelji, ki so se sestali v Tripoliju, so podprli palestinsko gibanje, a so pošiljanje prostovoljcev označili le za »zgodbe«, ki ni obvezna; odgovor na vprašanje, kako pomagati Palestincem, so prepustili odločitvam posameznih vlad. Od leve v smeri urinega kazalca: libijski predsednik Gadaffi, jemenski predsednik Idrisi, egiptovski predsednik Sadat, sirjski predsednik Asad, vodja Palestincev Arafat in južnomajski predsednik Rabei. Telefoto UPI

„MANIPULACIJA S POSLANCI“

Obsodba nedavne akcije 25 poslancev

LJUBLJANA, 31. julija — Na današnjem posvetu z občinskimi sekretarji ZK in predsedniki občinskih konferenc SZDL so poleg ustavnih dopolnil (gl. poročilo na 1. strani) obravnavali tudi informacije o akciji 25 poslancev v zvezi s kandidiranjem slovenskih članov predsedstva SFRJ. Zadnje dni je bilo že precej razprave tudi v drugih družbenopolitičnih telesih (gl. poročila v »Delu« 29. in 30. julija ter oceno sekretariata CK ZKS v včerajšnji številki). Občinskimi političnim predstavnikom je podal obširnejše poročilo in oceno imenovane akcije Martin Košir, in sicer kot republiški poslanec, član CK ZKS in član predsedstva RK SZDL Slovenije.

Izraz nezaupanja v vlogo SZDL

Martin Košir je orisal pot sprejemanja zakona o volitvah slovenske delegacije za predsedstvo SFRJ, ko je med drugimi predlagatelj podal svoj amandma tudi poslanec Tone Remc. Amandma Toneta Remca v nekem smislu daje možnost, da poleg republiške konference SZDL predlaga kandidata tudi 20 poslancev. Gre za izraz nezaupanja v vlogo SZDL, ki je do zdaj bila nosilec kandidacijskega postopka, kar se posebej poudarja njen dokument »SZDL danes«. Republiški zbor se je, je dejal Ko-

šir in nadaljeval: »zelo formalno in ne dovolj politično obnašal, ker ni računal na posledice tega amandma. Amandma je bil predložen in objavljen zelo formalno, češ da gre za nadaljnjo obogatitev demokratizacije. Nosilec so imeli že pred amandmajem svoj program akcije — če bi poslanci bili o tem obveščeni, amandma je gotovo ne bi sprejeli, je poudaril M. Košir.

Pri glasovanju v republiškem zboru je tako dobil amandma poslanca Toneta Remca večino glasov; le pet poslancev se je vzdržalo. Košir je ponovil, kako je o predlogu kandidatov za predsedstvo SFRJ potekala široka razprava po občinskih konferencah SZDL, ter dejal, da »ne bilo dovolj časa in možnosti za konstruktivno razpravo vseh subjektov ter da bi se tudi poslanci, ki so se pozneje opavili s izdvojenimi predlogi, lahko poslužili vseh teh oblik, če bi imeli dobre namene.

»Akcija je tekla v zaprtem krogu«

»Skupina poslancev Cene Matičič, Tone Remca in Ivan Kreft pa je menila, je dejal Martin Košir, da ima

po seji republiške konference SZDL, na kateri so 9. julija sprejeli listo kandidatov, formalno proste roke za svojo akcijo. Kot je nadaljeval Košir in kot smo že poročali, so imenovani poslanci prošli za kandidature za predsedstvo SFRJ najprej Edvarda Kardelja, čeprav so že prej vedeli, zakaj tovariš Kardelj ne kandidira. Potem so se obrnili na člana izvršnega sveta dr. Ernesta Petriča, ki je IS SRS dal soglasje na listo, ki jo je predložila republiška konferenca SZDL. Pri socialistični zvezi naj bi se formalna posebna komisija, ki naj bi izdelala jasno stališče do celotnega problema. Milan Kučan je v imenu sekretariata CK ZKS ponovil oceno, ki jo je sekretariat izoblikoval in objavil (gl. včerajšnje »Delo«), dodal pa je, da sekretariat CK ZKS meni, da »za tri iniciatorje v zvezi komunistov ni mesta.« Sekretariat CK ZKS zato priporoča občinski organizacijam in u-niverzitetnemu komiteju ZK, naj izključijo iz zveze komunistov Cene Matičiča, Toneta Remca in Ivana Krefta, ostala vodstva pa naj ugotovijo odgovornost drugih poslancev.

ANTON RUPNIK

Zadnje vesti

WASHINGTON — Za pogajanja med sindikati ameriške jeklarne industrije in delodajalci je danes odločilen dan. Če ne bodo dosegli sporazuma, bodo delavci jeklarn natanko opolnili začeli splošno stavko. Očitno delodajalci ne bodo ugodili minimalnim zahtevam delavcev.

MOSKVA — V vseh obmoških pristaniščih, na letališčih in železniških postajah v Sovjetski zvezi so poskrbeli za ukrepe, da se ne bi v državo zanesla kolera. Vse ljudi, ki pridejo iz tujine, bodo zdravniško pregledali.

BERLIN — Danes, po včerajšnjem 25. zasedanju veleposlanikov štirih velesil, pravi v glavnem mestu NDR, da je »blizu možnosti, da bi se sporazumeli o zahodno-berlinskem problemu. Ne poudarja pa, kdaj utegne biti ta sporazum dosežen.

BEOGRAD — Semkaj so prispelo nove vesti o protestih zoper pregone komunistov v Sudanu. Predsednik državne sveta NDR Walter Ulbricht je pozval generala Nimerija, naj ustavi preganjanje. CK KP Grčije je postal Nimerija brzojavko, kjer protestira zoper to početje.

BEJRUT — V arabskih političnih krogih predvidevajo, da bi po vrhunskem sestanku v Tripoliju saudski kralj Fejzal utegnil posredovati med jordanskim kraljem Husinom in palestinskim osvobodilnim gibanjem.

VEDELSKA IZDAJA

Izdaja in tiska časopisno podjetje Delo, Ljubljana, Tomšičeva 1. Urednik tedenske izdaje Jaka Stular — Telefon: 23-522 do 23-528 — Glasna služba Ljubljana: Šubičeva 1, telefon 21-498 — Oddelki za ljubljanske naročnike: 20-463 za zunanje naročnike: 21-287 pošti predajati — Ekspedit telefon 21-498 — Orožarni naslov Delo, Ljubljana — Žiro račun pri službi družbenega knjigovodstva Ljubljana 501-1 167/2 — Mesečna naročnina 30 dinarjev, za zasebnike 25 dinarjev — Rokopisov ne vračamo.

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

NDR KAR ŠTIRI ZLATE

Na mladinskem SP v veslanju naši brez uspeha v finalu

BLEJ, 31. julija — S finalnimi boji je drugo mladinsko svetovno prvenstvo v veslanju doseglo svoj vrhunec. Tekmovanju je bilo na začetku vreme zelo naklonjeno, vendar se je proti koncu malce skisalo, vendar ni pokvarilo prireditve. V prvih disciplinah četvercu s krmarjem, dvojcu, skifu in dvojcu s krmarjem so bili daleč najuspešnejši tekmovalci NDR, ki so osvojili vsa štiri zlata odličja. Med našimi se je zaenkrat najvišje uvrstil skifist Nejak (5.) pa še ta zaradi odstopa Zahodnega Nemca.

V prvem finalu, četvercu s krmarjem, je posadka NDR vodila ves čas od starta do cilja. Na 500 m je bila posadka SZ se druga, vendar so se Bolgari nevarno približevali prvi črti, pred ciljem prehiteli sovske čoln in osvojili srebrno kolajno. Američani, ki so veslali precej slabo, so na sredini proge povsem popustili in prišli skozi cilj s precejšnjim zaostankom. V malem finalu je Jugosla-

marjem, Colin NDR se je na poti pokvaril in zato so organizatorji premaknili tekmovalce za konec. Zanimivo je tudi, da je organizatorjem zagodel se veter, ki je nesrečno premaknil zvonec s katerim oznanjajo neuspeh start in so zato tekmovalci nehali veslati.

V malem finalu so Švicarji premagali Norveško.

J. DEKLEVA

DVA STARTA V FINALU — Naš četverec brez krmarja Foto: Svabič

NASLOV REMARJU

Državno kolesarsko prvenstvo v Pulju

PULJ, 31. julija — Nova državna kolesarska prva-ka v cestni vožnji med posamezniki sta 21-letni mehanik Antun Remar (Siporex) Pulj med člani in 16-letni kmečki sin Dragan Jelič (Metalac Kraljevo) med mladinci. Med slovenskimi dirkači sta najlepši uspeh dosegla Rogovca Jože Valenčič in Marjan Bobek, ki sta zasedla 3. mesto.

Člani: štartalo je 37 kolesarjev (na cilju 25), so tekmovali na progi Pulj — Ba-

Rezultati: člani: 1. Remar, 2. Bilic (oba Siporex), 3. J. Valenčič (Rog), 4. Gazdič (Rad. Kr.), 5. R. Valenčič, 6. Bricej (oba Rog), 7. Pocrnja (Siporex), 8. Tine Božičnik (Odred), 9. vsi 3:48,15. Jelič (Metal. Kraljevo) 3:50,07, 10. Tomašič (Siporex) 3:50,8, 11. Pleško (Zagreb) 3:53,21, 12. Stane Božičnik, 13. Vidmar (oba Odred), 14. Kunaver (Rog) — vsi 3:53,15 (pribitek 5 minut zaradi vleke), 15. Hvalst (Part.) itd.

Mladinci: 1. D. Jelič (Metalac Kraljevo), 2. Klica (Skopje), 3. Bobek (Rog), 4. Občina (Zagreb), 5. Sivec (Rog), 6. Mokrički (Strmac), 7. Lalič (Siporex), 8. Krpan (Zenica), 9. Pomper (Sloga), 10. Lajzer (Radn. Krag.) vsi 2:17,35 itd. Jutri je na sporedu ekipna vožnja članov in mladincev.

H. OBELEIS

UNION ESPANOLA V MARIBORU

LJUBLJANA — Vodstvi ljubljanskega prvoligaša in članskega vicešampiona Union Espanola sta se sporazumeli, da bo Olimpija za današnjo tekmo (začetek je ob 17.30) plačala 60.000 dinarjev. Olimpija pa je članski nogometašem zagotovila še dva nastopa pri nas. V sredo bodo gostje banjaškega Borca, v nedeljo, 8. avgusta pa se bodo v Ljudskem vrtu pomerili z Mariborom.

Nogometaši Uniona so zelo zadovoljni s sprejemom v Ljubljani in so včerajšnje dopolne izkoristili za ogled mesta. Popoldne pa so bili še na bežigradskem stadionu in trenirali. Povedali so, da se vsi igralci dobro počutijo, da ni nihče poškodovan ter da bodo nastopili v najmočnejšo postavbo. Objubiljo tudi, da bodo priključili pravi južnoameriški nogometaš ter da se veselijo tekme z jugoslovanskimi nasprotniki, ki slove po mehi, tehnično dovršeni igri.

Tudi zeleno — beli so soboto izkoristili za trening, vendar so vadili dopoldne. Oba novince, Sarap in Samatović, ki sta med tednom staknila lažji poškodbi, sta že povsem okrevala in se bosta tako prvič javno predstavila ljubljanskemu občinstvu. Samatović bo igral desnega krilca, Sarap pa bo seveda v vratih. Tehnično vodstvo pa bo poskusilo še z drugo novostjo, s postavo, ki je v sredo igrala s Kamnikom — ko je Oblak igral levo krilo, na desnem krilu pa bo Rožič.

Torej bo postava Olimpije naslednja: Sarap, Srbu, Rogič, Samatović, Šokčić, Popadič, Rožič, Bečejac, Pejočič, Oblak in Popivoda. B. K.

Zadnje vesti

PLAVANJE — Na nacionalnem prvenstvu Francije je v plavanju je Michele Rousseau postavil nov evropski rekord na 100 m kravi. Rousseau je dosegel čas 52,7 sek.

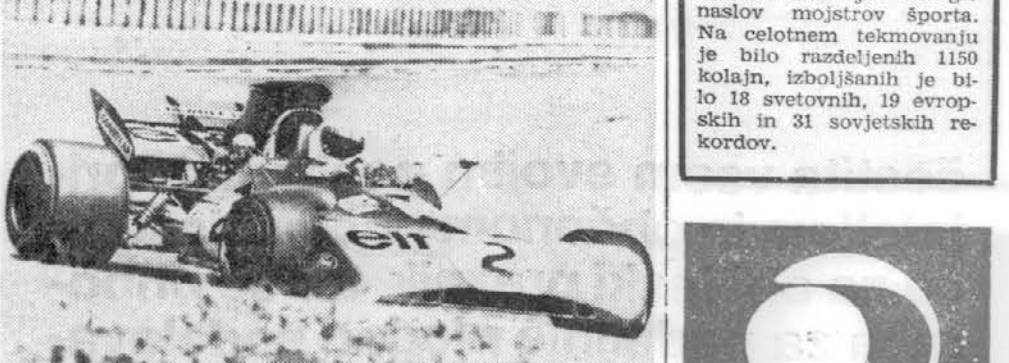
PLANINSKO SLAVJE POD VOGLOM

Danes na planini Razor, na ptičarski strani Vogla, praznujejo primorski, predvsem pa tolminski planinci. Slovensko društvo praznuje 75. letnico svojega obstoja. Sami dve leti po ustanovitvi slovenskega planinskega društva je slovensko in narodno osveščeno izobraževanje ustanovilo podružnico slovenskega planinskega društva ob Soči. Planinsko društvo je še danes zelo delavno, saj ima skoraj tisoč članov. Danes bo veliko slavlje na planini Razor do katere se lahko pripelje z avtomobilom do planine Kuč nad Tolminom. Od tam pa je le še pol ure hoda. Pogumnejši pa se bodo lahko po gorski cesti pripeljali prav do kočice. J. S.

ATLETIKA — Na panameriških igrah v Kaliju v Kolumbiji sodeluje kar 3100 tekmovalcev iz 30 ameriških držav. Na svečani otvoritvi je 11.000 kolumbijskih deklet v mini krilih izvedlo posebne vaje, za kar so pozele dolgotrajne aplavz 60.000 gledalcev na stadionu Pasci-Gerero.

PORAZ FRANULoviČA

COLOMBO, 31. julija — V četrtfinalu mednarodnega teniškega turnirja je Franulović izgubil z Van Dillenom (ZDA) 6:7, 6:7. Druga izida: Moor (JA) : Osborne (ZDA) 6:4, 6:4; Gorman (ZDA) : Voven (Fr) 7:6, 7:6.

JACKIE STEWART 2E PRVAK? Leteči Skot, pilot formule 1, premočno vodi po točkah za letošnji SP. Stewart ima 42 točk, drugouvršeni Ickx pa 19. Za še drugo najvišjo lovoriko potrebuje še eno boljše uvrstitev. Na sliki na treningu v Nürnbergingu. Telefoto: UPI